

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

(ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ)

Αριθμός 2/2024

Σήμερα, στις 15 Φεβρουαρίου 2024, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.30', στο Μέγαρο του Αρείου Πάγου και στην αίθουσα συνεδριάσεως της Ολομέλειας, στον πρώτο όροφο, συνήλθε, ύστερα από νόμιμη πρόσκληση της Προέδρου του Αρείου Πάγου, η κατά τις διατάξεις των άρθρων 15 και 27 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 4938/2022) Ολομέλεια σε συμβούλιο, στην οποία έλαβαν μέρος οι: 1)Ιωάννα Κλάπα-Χριστοδουλέα, Πρόεδρος του Αρείου Πάγου, 2)Νικόλαος Πιπιλίγκας, 3)Γεώργιος Χριστοδούλου, 4)Ελένη Φραγκάκη, 5)Μαρία Μουλιανιτάκη, 6)Μυρσίνη Παπαχίου, 7)Αικατερίνη Κρυσταλλίδου, 8)Μαρία Λεπενιώτη, 9)Ασημίνα Υφαντή, 10)Ελένη Κατσούλη, Αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου, 11)Χρήστος Κατσιάνης, 12)Ιωάννα Μαργέλλου-Μπουλταδάκη, 13)Μαρουλιώ Δαβίου, 14)Μαρία Κουφούδη, 15)Γεωργία Κατσιμαγκλή, 16)Σοφία Οικονόμου, 17)Δημήτριος Τράγκας, 18)Κωστούλα Πρίγγουρη, 19)Ελένη Μπερτσιά, 20)Διονύσιος Παλλαδινός, 21)Στέφανος-Σπυρίδων Πανταζόπουλος, 22)Αθανάσιος Τσουλός, 23)Παρασκευή Τσούμαρη, 24)Αγάπη Τζουλιαδάκη, 25)Παναγιώτης Βενιζελέας, 26)Αλεξάνδρα Αποστολάκη, 27)Μαρία Σιμιτσή-Βετούλα, 28)Βρυσής Θωμάτου, 29)Παναγιώτα Πασσίση, 30)Αριστείδης Βαγγελάτος, 31)Ελευθέριος Σισμανίδης, 32)Σπυρίδων Κουτσοχρήστος,

Πρακτικά – απόφαση της 2/2024 απόφασης της Ολομέλειας - σελ. 2

33) Σταυρούλα Κουσουλού, 34) Σωκράτης Πλαστήρας, 35) Αναστασία Παπαδοπούλου, 36) Χρήστος Νάστας, 37) Χριστίνα-Ζαφειρία Γαβριηλίδου, 38) Ευτύχιος Νικόπουλος, 39) Γεώργιος Παπαγεωργίου, 40) Κορνηλία Πανούτσου, 41) Σταύρος Μάλαινος, 42) Χρυσούλα Πλατιά, 43) Μαλαματένια Κουράκου, 44) Παναγιώτα Γκουδή-Νινέ, 45) Φώτιος Μουζάκης, 46) Αικατερίνη Χονδρορίζου, 47) Λεωνίδας Χατζησταύρου, 48) Μερόπη Τζουγκάρη, 49) Ιφιγένεια Ματσούκα, 50) Παναγιώτης Λυμπερόπουλος – **Εισηγητής**, 51) Μιχαήλ Αποστολάκης, 52) Νίκη Κατσιαούνη, 53) Αντιγόνη Τζελέπη, 54) Απόστολος Φωτόπουλος, 55) Μαρία Πετσάλη, 56) Ερασμία Λιούλη, 57) Βαΐα Ζαρχανή, 58) Ευαγγελία Στεργίου, 59) Στυλιανή Μπλέτα, 60) Ηλίας Γιαρένης, 61) Ελένη Θεοδωρακοπούλου και 62) Δέσποινα Βασιλοδημητράκη, Αρεοπαγίτες. Κωλύονται και δεν παρέστησαν οι λοιποί Αντιπρόεδροι του Αρείου Πάγου και Αρεοπαγίτες.

Παραστάθηκαν η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, Γεωργία Αδειλίνη, και η Γραμματέας της Ολομέλειας Ηρακλεία Γιαννακοπούλου, Προϊσταμένη Διεύθυνσης της Γραμματείας του Αρείου Πάγου.

Στην αρχή της συνεδρίασης, η Πρόεδρος γνωστοποίησε στα μέλη της Ολομέλειας, ότι στον Άρειο Πάγο υπηρετούν, εκτός από την Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, 11 Αντιπρόεδροι και 76 Αρεοπαγίτες.

Ακολούθως, με εντολή της Προέδρου, η Γραμματέας της Ολομέλειας, εκφώνησε τα ονόματα των υπηρετούντων Αντιπροέδρων του Αρείου Πάγου και Αρεοπαγιτών, όπου διαπιστώθηκε ότι, από τους 88 υπηρετούντες Δικαστές είναι παρόντες οι αναφερόμενοι στην αρχή της παρούσας εξήντα δύο (62), δηλαδή είναι παρόντα περισσότερα από τα μισά μέλη της Ολομέλειας, άρα υπάρχει η προβλεπόμενη από το νόμο απαρτία (άρθρο 14 παρ. 4 του ν. 4938/2022, όπως ισχύει).

Η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου συγκλήθηκε νομίμως, κατόπιν της από 12 Φεβρουαρίου 2024 έγγραφης πρόσκλησης της Προέδρου του Αρείου Πάγου προς την Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και τους υπηρετούντες στον Άρειο Πάγο δικαστικούς λειτουργούς (άρθρο 15 παρ. 2 εδαφ.α', 6 εδαφ.β' και 7 του ν. 4938/2022), προκειμένου τα μέλη της, μετά από διαλογική συζήτηση, να ανταλλάξουν απόψεις και να αποφανθούν επί των αιτιάσεων, που διατυπώνονται εντός και εκτός Ελλάδος, αναφορικά με το έλλειμμα κράτους δικαίου στην Ελλάδα, όπως δέχθηκε το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Φεβρουαρίου 2024.

Στη συνέχεια, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον Εισηγητή-Αρεοπαγίτη, **Παναγιώτη Λυμπερόπουλο**, ο οποίος ανέπτυξε την εισήγησή του, ως ακολούθως:

1. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2, 4, 6β και 7 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων (ν. 4938/2022) στην αρμοδιότητα της Ολομέλειας υπάγεται (πλην άλλων) η λήψη αποφάσεων για θέματα «γενικότερου ενδιαφέροντος, οργάνωσης και λειτουργίας του δικαστηρίου και απονομής της δικαιοσύνης» και προκειμένου «τα μέλη της να ανταλλάξουν απόψεις σε νομικά ζητήματα». Η αρμοδιότητα αυτή της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου είναι σύμφυτη προς την, κατά το Σύνταγμα, αποστολή του, να ασκεί (δια του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, δια της Ολομέλειας και δια των οργάνων επιθεώρησης και πειθαρχικού ελέγχου) την εσωτερική αυτοδιοίκηση της Δικαιοσύνης (άρθρα 90, 87 παρ. 3, 88 παρ. 4, 91 παρ. 2 και 3, 92 παρ. 1, και 3 Συντάγματος). Χωρίς αυτήν ούτε η, συνταγματικώς επίσης εγγυημένη, δικαστική ανεξαρτησία (άρθρο 87 παρ. 2 και 3 Συντ.) υπάρχει ούτε χωρισμός λειτουργιών, κατά το άρθρο 26 του Συντάγματος, νοείται. Είναι αυτονόητο, πρέπει όμως και πάλι να υπογραμμιστεί, ότι η σύγκληση της Ολομέλειας για τέτοια θέματα, όταν ανακύπτει ανάγκη, γίνεται κατά καθήκον, για τη διασφάλιση

των θεσμών. Διότι τα ζητήματα επί των οποίων η Ολομέλεια καλείται να αποφανθεί έχουν χαρακτήρα αμιγώς θεσμικό (ΔιοικΟΛΑΠ 9/1998).

2. Το κράτος δικαίου, ως συνταγματική αρχή στις σύγχρονες ευρωπαϊκές νομικές παραδόσεις, έχει καταστεί κυρίαρχο οργανωτικό πρότυπο του σύγχρονου συνταγματικού δικαίου, ενώ, στο τέλος του ψυχρού πολέμου, αναγνωρίσθηκε ως θεμελιώδης αρχή, επί της οποίας πρέπει να βασίζεται κάθε συνταγματικό σύστημα. Τα δομικά στοιχεία μιας δημοκρατικά οργανωμένης εξουσίας, που συνθέτουν την έννοια του κράτους δικαίου είναι α) η διάκριση των εξουσιών, β) η αρχή της νομιμότητας, γ) η κατοχύρωση των ατομικών δικαιωμάτων και δ) ένα ασφαλές και δίκαιο σύστημα δικαστικής προστασίας τους, κατατείνουν δε σε ένα κοινό στόχο που δεν είναι άλλος από την υπαγωγή της δημόσιας εξουσίας σε νομικούς περιορισμούς και την προστασία του ατόμου από κάθε αυθαίρετη παράνομη δράση της δημόσιας αρχής. Με τη μορφή αυτή, το κράτος δικαίου αντιπροσωπεύει το ιστορικό εκείνο τύπο κράτους, στο οποίο η κρατική εξουσία βρίσκεται κατανεμημένη σε διάφορα κέντρα, ασκείται με βάση προκαθορισμένους κανόνες, οργανώνεται και αναπαριστάνεται ως οντότητα ξεχωριστή και διάφορη από την κοινωνία, αποτελεί το θεσμικό θεμέλιο και την προϋπόθεση του διαχωρισμού της ιδιωτικής σφαίρας από τη δημόσια και της πολιτικής από την οικονομία και τις ιδιωτικές δραστηριότητες και τέλος, συντηρεί τη διάκριση του δικαίου και πολιτικής. Στο πλαίσιο του κράτους δικαίου, όλες οι δημόσιες εξουσίες ενεργούν πάντοτε με βάση τους περιορισμούς που θέτει ο νόμος, σύμφωνα με τις αξίες της δημοκρατίας και τα θεμελιώδη δικαιώματα και υπό τον έλεγχο ανεξάρτητων και αμερόληπτων δικαστηρίων. Το κράτος δικαίου κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Συνθήκη της Λισαβόνας) ως μία από τις κοινές αξίες για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Ο σεβασμός του κράτους δικαίου έχει

ζωτική σημασία για την ίδια τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και γι αυτό το ΔΕΚ, με την απόφασή του στην υπόθεση *Union de Pequeños Agricultores (UPA)*, τόνισε ότι «η ευρωπαϊκή κοινότητα είναι μια κοινότητα δικαίου οι δε πράξεις των θεσμικών οργάνων της υπόκεινται σε έλεγχο για το αν είναι σύμφωνες με τη συνθήκη και τις γενικές αρχές του δικαίου στις οποίες περιλαμβάνονται και τα θεμελιώδη δικαιώματα» (Μανιτάκη, Κράτος Δικαίου και Δικαστικός Έλεγχος της Συνταγματικότητας, σελ.122 επ., 310 επ., Χρυσομάλλη, Η αρχή του Κράτους Δικαίου στην κοινοτική και ενωσιακή έννομη τάξη Νομική Βιβλιοθήκη 2018 σελ.21, Eur-Lex <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/rule-of-law.html>).

3. Η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών του Κράτους, που θεσμοθετείται με το άρθρο 26 του Συντάγματος 1975, το οποίο δεν υπόκειται σε αναθεώρηση (Παραρά, Σύνταγμα 1975- *Corgus I*, 1982, σελ.403), αποτελεί θεμέλιο λίθο του δημοκρατικού πολιτεύματος. Η δικαστική λειτουργία προσδιορίζεται έναντι των άλλων συντεταγμένων με την αρχή της ισοτιμίας, (Ολ.ΣτΕ 3670/1994) και την αρχή της ανεξαρτησίας, σύμφωνα με την οποία η δικαστική εξουσία απονέμει δικαιοσύνη, χωρίς οι άλλες δύο εξουσίες, εκτελεστική και νομοθετική, να μπορούν να παρέμβουν σε ό,τι άγει στον σχηματισμό δικανικής κρίσης, καθιερώνεται δε ειδικά ως λειτουργική ανεξαρτησία στο άρθρο 87 παρ.1 και 2 του Συντάγματος. Στοιχείο δε της λειτουργικής ανεξαρτησίας αποτελεί και η προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών (Μαυριά, (2000) Συνταγματικό δίκαιο / Θεωρία του κράτους – Πολίτευμα- Λειτουργίες του κράτους σελ.646 επ.) που εξασφαλίζει και την δικαστική αμεροληψία (Παραρά, (1999), Σύνταγμα 1975 *Corgus III* σελ.369). Η αρχή της διάκρισης των εξουσιών εμφανίζεται με δύο τρόπους α) περιορίζοντας την κρατική εξουσία, αφού επιτάσσει την κατανομή των εξουσιών, που πηγάζουν από το λαό και άρα τη διανομή της σε διάφορα κέντρα

Πρακτικά – απόφαση της 2/2024 απόφασης της Ολομέλειας - σελ. 6

εξουσίας, εξαναγκάζοντας, στη συνέχεια, τις κατανεμημένες πλέον εξουσίες να εκδηλώνονται μέσα από ένα πλέγμα αρμοδιοτήτων, οι οποίες προσδιορίζονται και περιορίζονται ειδικώς και με σαφήνεια και β) εγκαθιστώντας διαδικασίες ελέγχου της εξουσίας από όργανα που απολαμβάνουν τις εγγυήσεις προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας, όπως είναι τα όργανα της δικαστικής εξουσίας και φέρουν τα εχέγγυα της αμερόληπτης κρίσης. Κάθε όργανο είναι επιφορτισμένο με την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, που προσδιορίζονται περιοριστικά και με ακρίβεια οφείλει να ενεργεί εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί αδυνατώντας να το υπερβεί χωρίς να διακινδυνεύει κυρώσεις (Μανιτάκη, 2004, Ελληνικό Συνταγματικό Δίκαιο. τ. Ι. Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα σελ. 328 επ.). Ακόμα και στην περίπτωση που οι λειτουργίες του κράτους διασταυρώνονται, καθόσον δεν μπορεί να αποκλειστεί η έλλειψη νομικής σχέσης μεταξύ τους, κάθε μία από αυτές δεν μπορεί να ενεργεί πράξεις που ανάγονται σε άλλη λειτουργία και για αυτό κάθε όργανο του κράτους οφείλει, πριν από κάθε ενέργειά του, να εξετάζει τη δική του αρμοδιότητα επί του θέματος, προκειμένου να αίρονται οι συγκρούσεις αρμοδιοτήτων (Σβώλου Συνταγματικόν Δίκαιον 1934, τ.Α σελ. 303 επ.). Είναι χαρακτηριστικό το σκεπτικό της απόφασης 4/1990 της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου: «Επειδή κατά την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών, που απορρέει από τα άρθρα 1 παρ. 3, 26, 73 επ. του Συν/τος, η νομοθετική εξουσία δεν επιτρέπεται να επεμβαίνει στα έργα της δικαστικής επιβάλλουσα λύσεις σε διαφορές που μόνη η τελευταία δικαιούται να αποφαινεται, ούτε να κηρύξει άκυρες, ανίσχυρες ή καταργημένες δικαστικές αποφάσεις. Δικαιούται όμως (η νομοθετική εξουσία) κατά την ενάσκηση της εξουσίας, που απονεμήθηκε σ' αυτήν από το Σύνταγμα, να ρυθμίζει με κανόνες δικαίου έννομες σχέσεις κάθε φύσεως και δικαιώματα αναγόμενα σ' οποιονδήποτε χρόνο και όταν ακόμη αυτά είχαν αναγνωρισθεί

ΕΡΗΘΗΚΕ
Ο Εισηγητής

gley H

με δικαστικές αποφάσεις, τελεσίδικες ή μη, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω κανόνες δεν ρυθμίζουν μεμονωμένη σχέση, αλλά έχουν χαρακτήρα γενικό και δεν προσβάλλουν αμέσως ή εμμέσως δικαίωμα συνταγματικώς κατοχυρωμένο». Η προσαρμογή της αρχής της διάκρισης των εξουσιών στα σύγχρονα δεδομένα επιβάλλει την εγγύηση της ελευθερίας απέναντι και στις «μικροεξουσίες» που εκπορεύονται από «θεσμούς» της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής. Η υπεράσπιση της ελευθερίας του ατόμου έχει μετατοπιστεί από την κεντρική σκηνή του κράτους στο μικρόκοσμο των ποικίλων ιδιωτικών και δημόσιων εξουσιαστικών σχέσεων, όπως αυτές συμπυκνώνονται σε θεσμούς και ιδρύματα, στα οποία βρίσκεται ενταγμένο και υποταγμένο κάθε μέλος του κοινωνικού συνόλου. (Μανιτάκη, ο.π., σελ. 338 επ.).

4. Περαιτέρω, η αρχή της νομιμότητας, που διέπει τις δράσεις της διοίκησης, πρέπει να εναρμονίζεται με τις απαιτήσεις της εποχής και γι αυτό θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της γενικές ρήτρες και αρχές, που λειτουργούν ταυτόχρονα ως σημεία αναφοράς, ελέγχου, περιορισμού και νομιμοποίησης της διοικητικής δράσης, μεταξύ αυτών δε και η ρήτρα του δημόσιου συμφέροντος, το οποίο δεν πρέπει να βρίσκεται πέραν και υπεράνω της νομιμότητας, αποτελεί στοιχείο εσωτερικό της και εντάσσεται σε αυτήν και βέβαια δεν μπορεί να δικαιολογήσει από μόνο του παρέκκλιση και πολύ περισσότερο παραβίαση κανόνων του θετού δικαίου. (Μανιτάκη, ο.π. σελ.131).

5. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ.1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 και έχει, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, αυξημένη τυπική ισχύ έναντι των κοινών νόμων, «κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί δίκαια, δημόσια και εντός λογικής προθεσμίας από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που λειτουργεί νόμιμα, το οποίο θα

αποφασίσει είτε ως προς αμφισβητήσεις για τα αστικής φύσης δικαιώματα και υποχρεώσεις του είτε για το βάσιμο κάθε εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσης.....(παρ.1) και «Κάθε πρόσωπο που κατηγορείται για αδίκημα τεκμαίρεται ότι είναι αθώο έως τη νόμιμη απόδειξη της ενοχής του» (παρ.2). Σημειώνεται ότι η συνθήκη της Λισαβόνας, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009, ορίζει ρητά ότι «η Ένωση προσχωρεί στην ΕΣΔΑ».

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει νομολογήσει ότι η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας που θεσπίζεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 6 δεν περιορίζεται μόνον σε μια δικονομική εγγύηση σε θέματα ποινικής δίκης. Η σημασία του είναι πιο ευρεία και απαιτεί από κάθε εκπρόσωπο του κράτους να μην δηλώνει ότι ένα άτομο είναι ένοχο παράβασης, πριν αποδειχθεί η ενοχή του από ένα Δικαστήριο. Επίσης, το ανωτέρω Δικαστήριο διευκρινίζει ότι μια παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας μπορεί να προέρθει, όχι μόνον από ένα δικαστή ή ένα δικαστήριο, αλλά και από άλλες δημόσιες Αρχές. Αυτό οφείλεται στο ότι το τεκμήριο αθωότητας, ως δικονομικό δικαίωμα, συμμετέχει κυρίως στον σεβασμό των δικαιωμάτων υπεράσπισης και ευνοεί συγχρόνως τον σεβασμό της τιμής και της αξιοπρέπειας του διωκόμενου. Ως προς αυτό, το Δικαστήριο υπογραμμίζει τη σημασία της επιλογής των όρων από τους εκπροσώπους του κράτους στις δηλώσεις που διατυπώνουν, πριν δικαστεί ένα άτομο και αναγνωριστεί ως ένοχο αδικήματος. Θεωρεί έτσι ότι αυτό που έχει σημασία για τους σκοπούς εφαρμογής της προαναφερθείσας διάταξης, είναι το πραγματικό νόημα των σχετικών δηλώσεων και όχι η γραμματική τους διατύπωση. Εντούτοις, το αν η δήλωση ενός δημόσιου λειτουργού αποτελεί παραβίαση της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας πρέπει να απαντηθεί στο πλαίσιο των ειδικών περιστάσεων, στις οποίες διατυπώθηκε η επίδικη δήλωση. Ακόμα, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι το άρθρο 6 §2 της Σύμβασης δεν εμποδίζει

ΩΡΗΘΗΚΕ
Ο Εισηγητής

ουδόλως τις αρμόδιες αρχές να αναφερθούν σε υπάρχουσα καταδίκη του προσφεύγοντος, ενώ το θέμα της ενοχής του δεν είχε επιλυθεί οριστικά, ούτε ότι το άρθρο 6 §2 μπορεί, συσχετιζόμενο με το άρθρο 10 της Σύμβασης, να εμποδίσει τις αρχές να ενημερώσουν το κοινό, σχετικά με την εν λόγω καταδίκη ούτε, ενδεχομένως, να οδηγήσουν σε μια σχετική συζήτηση στον ευρείας κυκλοφορίας τύπο ή το κοινό γενικά, ή ακόμα και κατά την διάρκεια μιας κοινοβουλευτικής συζήτησης. Παρόλα αυτά, αυτού του είδους οι αναφορές πρέπει να γίνονται με κάθε διακριτικότητα και κάθε επιφύλαξη που ζητά ο σεβασμός του τεκμηρίου αθωότητας. Επίσης, έχει κριθεί από το Δικαστήριο ότι στο προκαταρκτικό στάδιο μιας ποινικής υπόθεσης, οι δηλώσεις των δημοσίων αρχών δεν μπορούν από την μία πλευρά να κάνουν το κοινό να πιστέψει στην ενοχή του κατηγορουμένου και από την άλλη, να προδικάσουν την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών από τους αρμόδιους δικαστές. Το ΕΔΔΑ θεωρεί ότι το τεκμήριο της αθωότητας δεν μπορεί να παύσει να εφαρμόζεται στην έφεση, λόγω του ότι η πρωτοβάθμια διαδικασία είχε ως αποτέλεσμα την καταδίκη του ενδιαφερομένου. Τέλος, το ΕΔΔΑ, σε περίπτωση προσφυγής, πρέπει να εξετάζει αν οι δηλώσεις, οι οποίες αναφέρονται στην καταδίκη του προσφεύγοντος έγιναν σε περιστάσεις και εκφράστηκαν με τέτοιο τρόπο, που μπορούσαν να θεωρηθούν ότι μπορούσαν να επηρεάσουν την κρίση του δικαστηρίου, ενώπιον του οποίου εκκρεμούσε η υπόθεση (ΕΔΔΑ Κώνστας κατά Ελλάδας Απόφαση της 24.5.2011 [αρ. προσφ. 53466/07], Σαββαΐδου κατά Ελλάδας Απόφαση της 31.1.2023 [αρ. προσφ. 58715/15]).

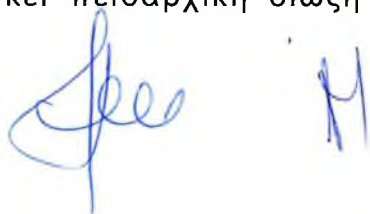
6. Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι αρχές του διαχωρισμού των τριών λειτουργιών του κράτους, της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, της νομιμότητας, της δίκαιης δίκης και του τεκμηρίου αθωότητας αποτελούν δομικά στοιχεία του κράτους δικαίου στην εθνική και ενωσιακή νομοθεσία και

πρέπει να διέπουν τις δράσεις των εθνικών και ενωσιακών οργάνων, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, παρέχοντας, με αυτόν το τρόπο, τη δυνατότητα στους δικαστικούς λειτουργούς να ασκούν απρόσκοπτα το έργο τους επ' ωφελεία του κάθε πολίτη. Προς την κατεύθυνση του διαχωρισμού των λειτουργιών η Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου έχει λάβει δύο πολύ σημαντικές αποφάσεις. Συγκεκριμένα : α) η ΔιοικΟΛΑΠ 9/1998, υπό την προεδρία Στέφανου Μαθθία, αποφάσισε ότι ι) δεν είναι επιτρεπτός ο Κοινοβουλευτικός Έλεγχος, όταν αναφέρεται άμεσα στη δικαιοδοτική κρίση δικαστικών οργάνων, ιδίως επί εκκρεμούς δίκης και ιι) τέτοιος κοινοβουλευτικός έλεγχος, που είναι κατ' αρχήν επιτρεπτός, μόνον όταν εμμέσως αφορά σε δικαιοδοτική κρίση, αμέσως δε αναφέρεται σε έλεγχο για την άσκηση ή όχι από τον Υπουργό Δικαιοσύνης του από το Σύνταγμα δικαιώματός του για έγερση πειθαρχικής αγωγής κατά δικαστών σε σχέση με εσφαλμένη ή παράνομη και υπερβαίνουσα τα ακραία όρια της λογικής δικαιοδοτική κρίση τους, πρέπει να γίνεται μετά την αμετάκλητη περάτωση της σχετικής δίκης. Κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, Παναγιώτης Δημόπουλος, διατύπωσε την εξής πρόταση: «Το άρθρο 70 παρ. 6 του Συντάγματος ορίζει ότι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος ασκείται από την Βουλή σε Ολομέλεια, όπως ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής, ο οποίος προβλέπει, ως μορφές κοινοβουλευτικού ελέγχου, την αίτηση κατάθεσης εγγράφων, τις ερωτήσεις και επερωτήσεις, τη συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως, τη σύσταση εξεταστικών επιτροπών και την πρόταση δυσπιστίας. Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος αποσκοπεί στην αναζήτηση και εντοπισμό πολιτικών ευθυνών της Κυβέρνησης για πράξεις ή παραλείψεις της που ανάγονται στη σφαίρα της αρμοδιότητας και ευθύνης της. Ούτε το Σύνταγμα ούτε ο Κανονισμός της Βουλής προβλέπουν κανένα περιορισμό ως προς το αντικείμενο και την έκταση του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Η έλλειψη όμως ρητών

ΕΓΓΡΗΘΗΚΕ
Ο Εισαγγελέας

περιορισμών δεν οδηγεί αναγκαίως στο συμπέρασμα ότι δεν είναι δυνατόν ερμηνευτικώς να συναχθούν περιορισμοί από άλλες διατάξεις του Συντάγματος. Εξάλλου, από τις διατάξεις του Συντάγματος: 1) 26, που καθιερώνει την διάκριση, την ισοτιμία και την ανεξαρτησία των λειτουργιών της πολιτείας (νομοθετικής, εκτελεστικής και δικαστικής), 2) 87 που καθιερώνει την λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών και με έμφαση ορίζει ότι οι δικαστές, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και στους νόμους, προκύπτει ότι είναι ανεπίτρεπτη οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη, της νομοθετικής ή εκτελεστικής λειτουργίας, η οποία, κατ' αντικειμενική εκτίμηση, είναι πρόσφορη να επηρεάσει τους δικαστές στη διαμόρφωση της δικαιοδοτικής τους κρίσης. Εκ τούτων παρέπεται ότι η εκ μέρους της Βουλής άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου της δικαιοδοτικής κρίσεως των δικαστικών οργάνων, εφόσον η υπόθεση είναι ακόμη ή ενδέχεται να είναι εκκρεμής, είναι ανεπίτρεπτη. Αν γίνει δεκτό ότι κατά το Σύνταγμα είναι επιτρεπτός ο κοινοβουλευτικός έλεγχος της δικαιοδοτικής κρίσεως των δικαστικών οργάνων επί εκκρεμούς υποθέσεως, θα είναι δυνατόν να συμβεί το εξής άτοπο: Για την ίδια υπόθεση να στηθούν και λειτουργούν παράλληλα και συγχρόνως ένα δικαστήριο και ένα παραδικαστήριο ενώπιον της Βουλής. Και το ακόμη χειρότερο: Το μεν δικαστήριο να κρίνει, και μάλιστα δεσμευτικώς για όλους, ένοχο τον κατηγορούμενο, η δε Βουλή να διακηρύσσει ότι ο ίδιος κατηγορούμενος είναι αθώος της πράξεως για την οποία καταδικάστηκε. Πλήρης καταρράκωση του κύρους και της αξιοπιστίας και των δύο πολιτειακών λειτουργιών. Μετά τη λήξη της εκκρεμοδικίας και την αμετάκλητη περάτωση της υποθέσεως δεν συντρέχει σοβαρός λόγος αποκλεισμού του κοινοβουλευτικού ελέγχου και γενικότερα της κριτικής. Η άποψη αυτή εναρμονίζεται και προς τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 2 της Σύμβασης της Ρώμης για την προάσπιση

των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, η οποία προβλέπει ότι η άσκηση της ελευθερίας της γνώμης μπορεί να υπαχθεί σε ορισμένους περιορισμούς αναγκαίους για τη διασφάλιση του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής λειτουργίας. Σε μία δημοκρατικά οργανωμένη και λειτουργούσα πολιτεία, όλες οι εξουσίες υπόκεινται σε αμοιβαίο έλεγχο και κοινωνική κριτική από τον Τύπο και τα άλλα μέσα πληροφόρησης των κοινωνιών. Και τούτο διότι με τον έλεγχο και την κριτική, αφ' ενός μεν θα βελτιωθεί η λειτουργία τους και θα ενισχυθεί η αυθεντία και η αξιοπιστία τους, αφ' ετέρου δε θα αποτραπεί η διολίσθησή τους στην αυθαιρεσία, αφού η εξουσία, από τη φύση της, τείνει στην κατάχρηση και την επέκταση του χώρου της κυριαρχίας της. Η χωρίς αποχρώντα λόγο δημιουργία «στεγανών» και χώρων εξουσίας εξαιρημένων από τον κοινοβουλευτικό έλεγχο και την κοινωνική κριτική είναι ασυμβίβαστη, αφ' ενός μεν προς τη δημοκρατική μορφή του πολιτεύματος και τη θέση του Κοινοβουλίου, ως αυθεντικής έκφρασης της λαϊκής κυριαρχίας από την οποία πηγάζουν όλες οι εξουσίες, εφ' ετέρου δε αντιβαίνει στο πνεύμα των διατάξεων των άρθρων 70 παρ. 6, 60 παρ. 1 και 14 του Συντάγματος που προβλέπουν το δικαίωμα ασκήσεως κοινοβουλευτικού ελέγχου και ελευθερίας γνώμης και εκφράσεως των βουλευτών και ασκήσεως κριτικής από τον Τύπο και τα άλλα μέσα κοινωνικής έκφρασης. Αντιφέρεται ότι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος της δικαιοδοτικής κρίσεως των δικαστικών οργάνων είναι ανεπίτρεπτος και δεν έχει νόημα, διότι δεν είναι δυνατόν η Κυβέρνηση να επηρεάσει και προσδιορίσει τη δικαιοδοτική κρίση, είτε πριν είτε και μετά την εκφορά της, επομένως δεν είναι δυνατόν να αναζητηθούν και καταλογισθούν σ' αυτήν πολιτικές ευθύνες για την άστοχη ή παράνομη δικαιοδοτική κρίση. Τούτο δεν είναι ακριβές, δεδομένου ότι η Κυβέρνηση, δια του Υπουργού της Δικαιοσύνης, έχει το δικαίωμα να ασκεί πειθαρχική δίωξη κατά δικαστικών λειτουργών, όταν η

δικαιοδοτική κρίση τους είναι άστοχη ή παράνομη λόγω υπερβάσεως των ακραίων ορίων της λογικής, ακόμη δε και να παραγγείλει την άσκηση ποινικής διώξεως, δηλαδή δικαιούται να πράξει ή παραλείψει ενέργειες, για τις οποίες είναι επιτρεπτή η αναζήτηση και ο καταλογισμός πολιτικών ευθυνών ή και ποινικών ακόμη με τη σύσταση εξεταστικής των πραγμάτων επιτροπής» και στη συνέχεια πρότεινε να αποφανθεί η Ολομέλεια ότι: «Δεν είναι επιτρεπτός ο κοινοβουλευτικός έλεγχος της δικαιοδοτικής κρίσεως δικαστικών οργάνων, όταν η υπόθεση, στην οποία αναφέρεται η δικαιοδοτική κρίση, δεν έχει αμετάκλητα περατωθεί». Ακολουθώντας, ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης, Κωνσταντίνος Κωστήρης, έθεσε υπόψη της Ολομέλειας τα εξής: «Με τις διατάξεις των άρθρων 26 παρ. 3, 87 παρ. 1-2 και 94 παρ. 3 του Συντάγματος, η ψήφιση του οποίου αποτελεί την κορυφαία εκδήλωση της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας (άρθρο 1 παρ. 2-3 Συντ.), κατοχυρώνεται ρητά η λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστών, που συγκροτούν τα δικαιοδοτικά όργανα του Κράτους. Η λειτουργική αυτή ανεξαρτησία σημαίνει την αυτοτέλεια της δικαιοσύνης, ως τρίτης κρατικής λειτουργίας, απέναντι στις δύο άλλες κρατικές λειτουργίες, τη νομοθετική και την εκτελεστική. Η δικαστική ανεξαρτησία, ειδικότερα, απέναντι στη νομοθετική εξουσία θεσπίζεται ρητά με τη διάταξη του παραπάνω άρθρου 93 παρ. 4 του Συντάγματος, η οποία, με την ανάθεση στα δικαστήρια του ελέγχου της αρμονίας ή όχι των νόμων προς το Σύνταγμα επιβεβαιώνει την αυτοτέλεια της κρίσεώς τους απέναντι στη νομοθετική παραγωγή και το σχετικό δικαίωμά τους ν' ανάγονται απευθείας στο Σύνταγμα, ως την υπέρτατη πηγή δικαίου μέσα στον Ελληνικό χώρο Την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης θεσπίζουν και Διεθνείς Συμβάσεις, όπως η Παγκόσμια Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρο 10), το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (άρθρο 14 παρ. 1), καθώς και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα δικαιώματα (άρθρο

6 παρ. 1), που επιτάσσουν τη δίκαιη και δημόσια εκδίκαση των ποινικών και αστικών υποθέσεων οποιουδήποτε ατόμου από ένα «ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο», που προβλέπεται από το νόμο. Μάλιστα στην πρόσφατη με αριθ. R (94) 12 Σύσταση, που υιοθέτησε η εξ Υπουργών Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης, αναφορικά με την ανεξαρτησία των δικαστών, τονίζεται (Αρχή I στοιχ. d), ότι κατά τη διαδικασία εκδόσεως μιας αποφάσεως οι δικαστές πρέπει να είναι ανεξάρτητοι και ικανοί να δράσουν χωρίς κανένα περιορισμό, ανάρμοστη επιρροή, κίνητρα, πιέσεις, απειλές ή παρεμβάσεις ευθέως ή πλαγίως, από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία, πρέπει δε να είναι και αδέσμευτοι ν' αποφασίσουν αμερόληπτα σύμφωνα με τη συνείδησή τους και τους ισχύοντες κανόνες δικαίου, δεν είναι δε υποχρεωμένοι ν' αναφέρουν την ουσία των υποθέσεών τους σε κανένα εκτός δικαστικού κλάδου. Από τη γενικώς αποδεκτή ανεξαρτησία αυτή της δικαιοσύνης απέναντι στη νομοθετική εξουσία και τη γενικότερη διάκριση των κρατικών λειτουργιών απορρέει, περαιτέρω, ότι είναι ανεπίτρεπτος ο κοινοβουλευτικός έλεγχος ιδίως όταν αναφέρεται σε εκκρεμή δίκη.... Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 66 παρ. 3 και 70 παρ. 6 του Συντ., σε συνδυασμό με τα άρθρα 124 επ. του Κανονισμού της Βουλής, που ρυθμίζουν τη διαδικασία και τα μέσα κοινοβουλευτικού ελέγχου, στον έλεγχο της Βουλής υπόκειται μόνο η Κυβέρνηση και γενικότερα τα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, αναφορικά με πράξεις ή παραλείψεις τους. Επομένως, δεν μπορεί ν' αποτελέσει αντικείμενο κοινοβουλευτικού ελέγχου, ως εκφεύγουσα της κυβερνητικής δράσεως, η δικαιοδοτική κρίση των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας σε εκκρεμή δίκη, διότι κάτι τέτοιο είναι αντίθετο με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη λειτουργική ανεξαρτησία της δικαιοσύνης απέναντι στη νομοθετική εξουσία. Τέτοιος κοινοβουλευτικός έλεγχος είναι επιτρεπτός μόνο όταν, με αναφορά σε άστοχη ή παράνομη και

ΕΦΩΡΗΘΗΚΕ
Ο ΕΙΣΑΓΓΗΓΓΗΣ

Η

υπερβαίνουσα τα ακραία όρια της λογικής δικαιοδοτική κρίση, στοχεύει άμεσα στον έλεγχο του Υπουργού Δικαιοσύνης για την άσκηση ή όχι του από το Σύνταγμα δικαιώματός του (άρθρο 91 παρ. 1 εδ. β' και παρ. 3 εδ. β') για έγερση πειθαρχικής αγωγής κατά δικαστικών λειτουργών για μια τέτοια δικαιοδοτική κρίση τους. Αλλά και στην περίπτωση αυτή ο κοινοβουλευτικός αυτός έλεγχος του Υπουργού της Δικαιοσύνης θα πρέπει ν' ασκείται, προς αποφυγή επηρεασμού της δικαιοδοτικής κρίσεως στους επόμενους βαθμούς δικαιοδοσίας, μετά την αμετάκλητη περάτωση της σχετικής δίκης. Οι δικαστικές αποφάσεις, βεβαίως, δεν είναι υπεράνω κριτικής, η οποία αποτελεί ενάσκηση του από το άρθρο 14 παρ. 1 του Συντάγματος (σχετικό και το άρθρο 10 παρ. 2 της Συμβάσεως της Ρώμης) ατομικού δικαιώματος της ελεύθερης εκφράσεως των στοχασμών και δια του τύπου κάθε προσώπου Όμως η κριτική αυτή, ιδίως κατά το στάδιο της εκκρεμότητας της σχετικής δίκης, δεν είναι επιτρεπτό να γίνεται από τα συντεταγμένα όργανα των άλλων δύο λειτουργιών (εκτελεστικής και νομοθετικής) κατά την άσκηση των λειτουργιών αυτών, διότι κάτι τέτοιο αντιβαίνει στη λειτουργική ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και δεν είναι πάντα άμοιρο προσπάθειας επηρεασμού της τελειωτικής (αμετάκλητης) κρίσεως των δικαστηρίων στην εκκρεμή δίκη. Υπέρ της ορθότητας της γνώμης για το ανεπίτρεπτο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, που αναφέρεται σε δικαιοδοτική κρίση των δικαστικών οργάνων επί εκκρεμούς δίκης συνηγορούν: α) το ότι, ενόψει του γεγονότος, ότι οι δικαστικές αποφάσεις μόνο στα πλαίσια ενδίκων μέσων, που προβλέπει ο νόμος, μπορούν να μεταρρυθμισθούν ή εξαφανισθούν από τα αρμόδια δικαστήρια, τέτοιος κοινοβουλευτικός έλεγχος, ακόμη και μετά την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής αποφάσεως, αποβαίνει (με εξαίρεση την πιο πάνω περίπτωση) εντελώς άσκοπος και μοιραία περιορίζεται σε ανεπίτρεπτη, κατά τα παραπάνω, κριτική, από τα

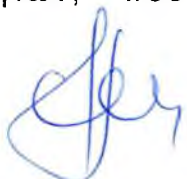

συντεταγμένα όργανα των άλλων δύο λειτουργιών, της δικαιοδοτικής κρίσεως δικαστικών οργάνων, είναι δε ενδεχόμενο να προκαλέσει την εντύπωση, ότι στοχεύει στην επικυριαρχία των δύο αυτών λειτουργιών (νομοθετικής και εκτελεστικής) πάνω στη δικαιοσύνη, πράγμα συνταγματικά ανεπίτρεπτο και β) το ότι η εξουσία και αυτών ακόμη των από το Σύνταγμα (άρθρο 91) προβλεπομένων αρμόδιων Συμβουλίων για τον πειθαρχικό έλεγχο των δικαστών, όταν αναφέρεται στη δικαιοδοτική κρίση τους επί της ουσίας της υποθέσεως, είναι περιορισμένη και πρέπει να ασκείται με φειδώ και μέσα στα όρια, που έχουν καθορισθεί με τη 18/1993 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου αυτού». Εν συνεχεία, εισηγήθηκε να αποφανθεί η Ολομέλεια «ότι: α) δεν είναι επιτρεπτός ο κοινοβουλευτικός έλεγχος, όταν αναφέρεται άμεσα στη δικαιοδοτική κρίση των δικαστικών οργάνων ιδίως επί εκκρεμούς δίκης και β) τέτοιος κοινοβουλευτικός έλεγχος που είναι κατ' αρχήν επιτρεπτός μόνον όταν εμμέσως αφορά σε δικαιοδοτική κρίση, αμέσως δε αναφέρεται σε έλεγχο για την άσκηση ή όχι από τον Υπουργό Δικαιοσύνης του από το Σύνταγμα δικαιώματός του για έγερση πειθαρχικής αγωγής κατά δικαστών σε σχέση με εσφαλμένη ή παράνομη και υπερβαίνουσα τα ακραία όρια της λογικής δικαιοδοτική κρίση τους, πρέπει να γίνεται μετά την αμετάκλητη περάτωση της σχετικής δίκης», β) Η Διοικ.Ολ.ΑΠ 8/1998 υπό την προεδρία Στέφανου Μαθθία αποφάσισε ότι «δημόσιο εγκώμιο ή επίκριση συγκεκριμένης δικαστικής απόφασης από τον Υπουργό Δικαιοσύνης μπορεί να εκληφθεί ως απόπειρα επηρεασμού και ενέχει εξ αντικειμένου επέμβαση στην «προσωπική ανεξαρτησία» των δικαστών, ιδίως όταν αφορά υπόθεση εκκρεμή». Κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, Παναγιώτης Δημόπουλος, πρότεινε τα εξής: «Η Ελληνική Πολιτεία, ως κράτος δικαίου, έχει αναγάγει σε βασική αρχή της οργάνωσης και λειτουργίας της την διάκριση και ισοτιμία των εξουσιών και την ανεξαρτησία της

ΕΣΦΗΘΗΚΕ
Εισηγητής

Δικαιοσύνης έναντι των δύο άλλων εξουσιών, Εκτελεστικής και Νομοθετικής. Το άρθρο 87 παρ. 1 του Συντάγματος αναγνωρίζει και κατοχυρώνει την λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών από τους οποίους συγκροτούνται τα δικαστήρια, ενώ στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι οι δικαστές, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και στους νόμους. Εν συνεχεία, με ένα πλέγμα διατάξεων του Συντάγματος, που αφορούν τις προαγωγές, τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις, την οριστική απόλυση, την άσκηση της πειθαρχικής εξουσίας και τις αποδοχές των δικαστικών λειτουργών, επιδιώκεται η αποτελεσματική διασφάλιση της προσωπικής ανεξαρτησίας τους, που είναι απαραίτητη προϋπόθεση και συμπλήρωμα της λειτουργικής ανεξαρτησίας τους. Η έναντι της Εκτελεστικής εξουσίας ανεξαρτησία των Δικαστικών λειτουργών έχει την έννοια της απαγόρευσης πάσης επέμβασης της εκτελεστικής εξουσίας, επέμβασης η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει τους δικαστές στη διαμόρφωση της δικαιοδοτικής τους κρίσης επί συγκεκριμένης υποθέσεως, στην εκδίκαση της οποίας μετέχουν ή πρόκειται να μετάσχουν. Κάθε εκδήλωση των οργάνων της εκτελεστικής εξουσίας η οποία, ανεξαρτήτως των προθέσεων του οργάνου, είναι πρόσφορη, κατ' αντικειμενική κρίση, να διαταράξει την νηφαλιότητα και αμεροληψία ή και να νοθεύσει ή υπονομεύσει το άδολο και την αγνότητα της συνειδήσεως του δικαστή και να τον επηρεάσει, δυσμενώς ή ευμενώς, στη διαμόρφωση της δικαιοδοτικής του κρίσης, είναι ανεπίτρεπτη. Ιδιαίτερα δε είναι ανεπίτρεπτη και επικίνδυνη για την αμεροληψία και ανεξαρτησία του δικαστή η εκδήλωση, όταν αυτή προέρχεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης ο οποίος έχει αποφασιστικό λόγο στην υπηρεσιακή εξέλιξη και εν γένει μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών. Ειδικότερα, εφόσον η εκδίκαση της υποθέσεως δεν έχει οριστικά και αμετάκλητα περατωθεί, η εκ μέρους του Υπουργού Δικαιοσύνης δημόσια

επίκριση ή ο δημόσιος εγκωμιασμός συγκεκριμένης οριστικής (αλλά μη αμετάκλητης) απόφασης επί συγκεκριμένης υποθέσεως συνιστά επέμβαση στην προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών που πρόκειται να δικάσουν και δύναται, κατ' αντικειμενική κρίση, να εκληφθεί, ανεξαρτήτως των προθέσεων του Υπουργού, ως απόπειρα επηρεασμού των δικαστών στη διαμόρφωση της δικαιοδοτικής τους κρίσης στην υπόθεση αυτή, αφού ο Υπουργός Δικαιοσύνης, κατά το Σύνταγμα και τον Κώδικα Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών, έχει αποφασιστικό λόγο στην ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών, δεδομένου ότι δικαιούται να χορηγεί εκπαιδευτικές άδειες στο εξωτερικό και μισθολογικές προαγωγές, να εγείρει την πειθαρχική αγωγή εναντίον κάθε δικαστικού λειτουργού, να διαφωνεί προς την απόφαση του Α.Δ.Σ. για κάθε ζήτημα που αφορά την προσωπική και υπηρεσιακή κατάσταση των δικαστικών λειτουργών, μετέχει δε και εισηγείται στο Υπουργικό Συμβούλιο για την προαγωγή στις θέσεις των προέδρων και αντιπροέδρων των ανωτάτων δικαστηρίων, καθώς και του Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου». Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης, Γεώργιος Νικολόπουλος, εισηγήθηκε τα εξής: «Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 26 και 87 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, η νομοθετική λειτουργία, ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση. Η δικαστική λειτουργία ασκείται από τα δικαστήρια και "οι αποφάσεις τους εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού Λαού". Η δικαιοσύνη απονέμεται από δικαστήρια συγκροτούμενα από τακτικούς δικαστές, που απολαμβάνουν λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία. Οι δικαστές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και τους νόμους. Με τις θεμελιώδεις οργανωτικές αυτές διατάξεις (βλ. και άρθρ. 110 παρ. 1 Συντ.) καθιερώνεται η αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών, που αποτελεί το θεμέλιο της συνταγματικής

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

νομιμότητας και χαρακτηρίζει κάθε δημοκρατική κοινωνία ως Κράτος Δικαίου. Το άρθρο 26 Συντ. αναθέτει την άσκηση καθεμιάς από τις τρεις συντεταγμένες λειτουργίες σε ξεχωριστά όργανα, απαγορεύοντας οποιαδήποτε ανάμειξη (επέμβαση) των οργάνων της μιας στα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της άλλης. Με τα άρθρα 87 επ. Συντ. προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας και ανατίθεται αποκλειστικά στα δικαστήρια το καθήκον να επιλύουν τις διαφορές των πολιτών και να ασκούν την ποινική δικαιοδοσία της πολιτείας. Για την εκπλήρωση της αποστολής τους αυτής και την ορθή και ανεπηρέαστη απονομή δικαιοσύνης οι δικαστές “απολαμβάνουν λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας”, υποκείμενοι μόνο στο Σύνταγμα και τους νόμους. Η λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία της οποίας “απολαμβάνουν” οι δικαστές αποτελεί εκδήλωση της διακρίσεως των λειτουργιών και της συνταγματικής νομιμότητας. Η δικαστική ανεξαρτησία δεν είναι προνόμιο, αλλά ευθύνη και δέσμευση των δικαστών που οφείλουν, κατά το Σύνταγμα, να τηρούν, ως εγγύηση του πολίτη ότι η δικαιοσύνη απονέμεται από ανεξάρτητα όργανα που υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και τους νόμους. Μέσα από την ανεξαρτησία των δικαστών το Σύνταγμα εγγυάται το κύρος της δικαιοσύνης και των δικαστικών αποφάσεων. Τα όργανα και οι φορείς των άλλων συντεταγμένων λειτουργιών και ιδιαίτερα της εκτελεστικής οφείλουν να τηρούν τη συνταγματική νομιμότητα και να μη δίνουν την εντύπωση κυβερνητικής παντοδυναμίας στο χώρο της δικαιοσύνης. Πρέπει να αποφεύγεται κάθε ανάμειξη ή παρακίνηση ή παραίνεση ή παρέμβαση, άμεση ή έμμεση στο έργο της δικαιοσύνης από οποιονδήποτε και για οποιοδήποτε λόγο (Σύσταση της Επιτροπής εξ Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης 94/12 από 13.10.1994). Ούτε στο όνομα “του κοινού περί δικαίου αισθήματος” ή της λαϊκής κυριαρχίας επιτρέπονται τέτοιες επεμβάσεις. Επομένως, το φαινόμενο να γίνεται δημόσια

επίκριση ή επιτιμητικός σχολιασμός συγκεκριμένων δικαστικών αποφάσεων από κυβερνητικούς παράγοντες είναι ασυμβίβαστο προς την αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών. Επί πλέον έτσι κλονίζεται η πεποίθηση των πολιτών στην ανεξαρτησία των δικαστών. Γιατί ο μέσος πολίτης δεν γνωρίζει πώς σκέφθηκε το δικαστήριο. Εύλογα δε μπορεί να εκλάβει κάθε τέτοια εκδήλωση ως απόπειρα επηρεασμού και επέμβασης στην προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών. Κάθε δικαστική απόφαση υπόκειται και πρέπει να υπόκειται σε επιστημονική και λογική κριτική όχι όμως σε επίσημη κυβερνητική αποδοκιμασία. Δεν πρέπει με την κριτική ή το σχολιασμό να τίθεται σε αμφισβήτηση η δικαστική ανεξαρτησία και το κύρος της δικαιοσύνης (άρθρ. 10 παρ. 2 της Συμβάσεως της Ρώμης που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974). Από σεβασμό στην αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών, που αποτελεί τη βάση του κράτους δικαίου, δεν πρέπει να γίνεται κριτική και σχολιασμός των δικαστικών αποφάσεων από τα όργανα των άλλων συντεταγμένων λειτουργιών, ιδίως επί εκκρεμών υποθέσεων, γιατί είναι δυνατόν να προκαλέσουν την εντύπωση επέμβασης στην προσωπική ανεξαρτησία των δικαστών».

7. Από το σύνολο των ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι και στο επίπεδο του ενωσιακού δικαίου που κατισχύει του Συντάγματος, αλλά δεν έρχεται σε αντίθεση με αυτό, η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, έτσι όπως περιχαρακώνει την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών, δεν είναι ανεκτή η παρέμβαση εθνικών ή κοινοτικών οργάνων με τη διατύπωση δημόσια γνώμης επί κρινόμενων ενώπιον των εθνικών δικαστικών και εισαγγελικών αρχών υποθέσεων. Και τούτο γιατί μόνον έτσι μπορεί να προστατευθεί η αρχή της αμεροληψίας, που εμφανίζεται ως υποχρέωση του δικαστικού και εισαγγελικού λειτουργού και ως δικαίωμα του πολίτη. Ταυτόχρονα, εξίσου σαφές είναι ότι δεν

αμφισβητείται το δικαίωμα της κριτικής των δικαστικών αποφάσεων, η οποία, όμως, πρέπει να αποφεύγεται όσο αυτές εκκρεμούν και ιδίως από παράγοντες της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας σε εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο.

8. Την 7η Φεβρουαρίου 2024, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε το υπό στοιχείο P9_TA(2024)0069 ψήφισμα με θέμα «Το κράτος δικαίου και η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης στην Ελλάδα», με το οποίο διατυπώνει αιτιάσεις για το κράτος δικαίου στη Χώρα μας. Το δυσμενές περιεχόμενο των αιτιάσεων αυτών, που ενδεικτικά αναφέρουμε, κατά το μέτρο που αφορούν στη δικαστική λειτουργία, διαχέεται ήδη ευρέως, μέσω του τύπου, αλλά και μέσω ανακοινώσεων ατόμων ή κομμάτων, είναι δυνατόν να προκαλέσει στους ευρωπαίους και ιδίως στους πολίτες της Χώρας μας και τα κοινοτικά όργανα ανησυχία αλλά και έντονη δυσπιστία για την ποιότητα του κράτους δικαίου στην Ελλάδα και εσφαλμένες εντυπώσεις εις βάρος των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών για την άσκηση των καθηκόντων τους. Ως εκ τούτου, καθίσταται αναγκαία η ενημέρωση πάντων από την Ολομέλεια του Αρείου Πάγου επί των αιτιάσεων του ψηφίσματος, κατά το μέτρο που αφορούν στην δικαστική λειτουργία και μόνο, προκειμένου να ερευνηθεί η βασιμότητα ή όχι αυτών, ώστε να απαντήσουμε, όχι βεβαίως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθόσον δεν έχουμε τέτοια αρμοδιότητα, αλλά στις αιτιάσεις που μας αποδίδονται, με βάση το ψήφισμα αυτό. Ειδικότερα, ως προς τα κρίσιμα κατά τα ανωτέρω σημεία του ψηφίσματος λεκτέα τα ακόλουθα :

1) Επί του Σημείου «Ζ» στο οποίο αναφέρεται: «λαμβάνοντας υπόψη ότι η πλατφόρμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ασφάλεια των δημοσιογράφων είχε εντοπίσει δύο περιπτώσεις ατιμωρησίας για δολοφονίες, εννέα ενεργές καταχωρίσεις και δύο άλλες καταχωρίσεις χωρίς απάντηση έως το τέλος του 2023». Στο σημείο αυτό, η επιλογή να χρησιμοποιηθεί η

έκφραση «χωρίς απάντηση» και η αόριστη αναφορά περιπτώσεων δημιουργεί ευθεία αμφισβήτηση για την ικανότητα ή την πρόθεση των Ελλήνων δικαστών και εισαγγελέων να «τιμωρήσουν» συγκεκριμένες περιπτώσεις, χωρίς όμως να κατονομάζει αυτές. Η αοριστία αυτή στερεί τη δυνατότητα συγκεκριμένης έρευνας και απάντησης του θιγομένου θέματος.

2) Επί του Σημείου «ΙΒ» στο οποίο αναφέρεται : «λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο του λεγόμενου σκανδάλου της λίστας Πέτσα, 20 εκατομμύρια EUR κρατικών κονδυλίων διανεμήθηκαν σε μέσα ενημέρωσης για επικοινωνιακές εκστρατείες στον τομέα της δημόσιας υγείας, συμπεριλαμβανομένων ανύπαρκτων ιστοτόπων και προσωπικών ιστολογίων· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα μέσα ενημέρωσης αποκλείστηκαν εντελώς χωρίς καμία αιτιολόγηση και με αδιαφανή κριτήρια». Στο σημείο αυτό το ψήφισμα περιλαμβάνει παντελώς αόριστες αιτιάσεις χωρίς προσδιορισμό συγκεκριμένων περιπτώσεων. Παρά ταύτα, αγνοείται και το γεγονός της γενομένης εισαγγελικής έρευνας για το θέμα σε μη πολιτικά πρόσωπα και την διαβίβαση της δικογραφίας στη Βουλή για πολιτικά πρόσωπα.

3) Επί του Σημείου «ΙΖ.α», στο οποίο αναφέρεται: «λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Παναγιώτης Δημητράς, ακτιβιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδρυτής και επικεφαλής του ελληνικού Παρατηρητηρίου του Ελσίνκι (GHM), διώκεται για παράνομη διακίνηση, παρόλο που φαίνεται ότι ενήργησε νόμιμα για να παράσχει ανθρωπιστική βοήθεια σε αιτούντες άσυλο». Στο σημείο αυτό με το ψήφισμα γίνεται ανεπίτρεπτα ευθεία παρέμβαση στη δικαιοσύνη για εκκρεμή ενώπιον των οργάνων της υπόθεση, μη λαμβάνοντας υπόψη έτσι την διεξαγόμενη δικαστική έρευνα για την υπόθεση αυτή.

4) Επί του Σημείου «ΙΖ.β» στο οποίο αναφέρεται: «λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρχή Καταπολέμησης της

Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες διέταξε τη δέσμευση όλων των περιουσιακών στοιχείων του Δημητρά τον Μάιο του 2023· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Δημητράς δήλωσε στις 31 Μαΐου 2023 ότι είχε λάβει χρηματοδότηση μόνο από την ΕΕ, η οποία προοριζόταν για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους, και ότι τα κονδύλια χρησιμοποιήθηκαν μόνο για τον σκοπό αυτό· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσφατη αθώωση 16 εργαζομένων στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας και εθελοντών καταδεικνύει ότι οι ποινικές κατηγορίες κατά όσων παρέχουν ανθρωπιστική βοήθεια σε αιτούντες άσυλο δεν έχουν νομική βάση». Στο σημείο αυτό, εκτός από την ευθεία παρέμβαση σε εκκρεμή υπόθεση, με το ψήφισμα επιχειρείται a priori ο χαρακτηρισμός ως νομικά αβάσιμου του ελέγχου οικονομικών δραστηριοτήτων σε κάθε περίπτωση, δημιουργώντας την εντύπωση ύπαρξης μη θεσμοθετημένης ασυλίας.

5) Επί του Σημείου «ΙΘ» στο οποίο αναφέρεται: «λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία κίνησε έρευνα στις 28 Νοεμβρίου 2022 σχετικά με την κατάχρηση επιδοτήσεων ύψους 700 εκατομμυρίων EUR για ένα σύστημα ασφάλειας των σιδηροδρόμων· λαμβάνοντας υπόψη ότι έκτοτε έχουν συλληφθεί 23 άτομα σε σχέση με το σκάνδαλο, με εξαίρεση τους (πρώην) υπουργούς της κυβέρνησης, οι οποίοι προστατεύονται από τη δίωξη με απόφαση της Βουλής των Ελλήνων, για την οποία έγινε επίκληση του ελληνικού Συντάγματος». Στο σημείο αυτό, το ψήφισμα υποβιβάζει το έργο των εθνικών εισαγγελικών και ανακριτικών αρχών για την υπόθεση των Τεμπών, αποσιωπώντας την υφιστάμενη ενδελεχή έρευνα για τα μη πολιτικά πρόσωπα, για τα οποία και μόνο είναι αρμόδιες και η οποία εκκίνησε αμέσως μετά την τραγωδία και βρίσκεται σε εξέλιξη. Επίσης, με την ασαφή διατύπωση που έχει επιλεχθεί είναι δυνατόν να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι οι δικαστικές και εισαγγελικές αρχές εξαίρεσαν τα πολιτικά πρόσωπα από την άσκηση ποινικής

δίωξης, ενώ η αρμοδιότητα αυτή, όπως και κάθε επόμενο στάδιο της ποινικής διαδικασίας για τα πρόσωπα αυτά ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Βουλής.

6) Επί του Σημείου «ΚΒ» στο οποίο αναφέρεται : «η Ελλάδα δεν διαθέτει επί του παρόντος κέντρα υποστήριξης θυμάτων βιασμού και/ή κέντρα παραπομπής θυμάτων σεξουαλικής βίας». Στο σημείο αυτό δεν ελήφθησαν υπόψη τα μέτρα, που έχουν ληφθεί από την Εισαγγελική Αρχή, με τον ορισμό Εισαγγελέα Ανηλίκων, που επιλαμβάνεται κάθε περίπτωσης ανήλικου, που έχει ανάγκη μέριμνας ή σχετίζεται με παραβατικότητα, αλλά και περιπτώσεων θυμάτων σε παρόμοιες με τις μνημονευόμενες υποθέσεις, καθώς και των ασυνόδευτων ανηλίκων που εμφανίζονται στα μεταναστευτικά ρεύματα. Επίσης, η Εισαγγελική αρχή ορίζει Εισαγγελείς αρμόδιους για τα θύματα trafficking και ενδοοικογενειακής βίας.

7) Επί του Σημείου «1» στο οποίο αναφέρεται : «εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για τις πολύ σοβαρές απειλές κατά της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ελλάδα· τονίζει ότι το σύστημα ελέγχων και ισορροπιών είναι απαραίτητο για μια ισχυρή δημοκρατία και σημειώνει με ανησυχία ότι το σύστημα αυτό έχει υποστεί μεγάλη πίεση». Στο σημείο αυτό αμφισβητείται από το ψήφισμα εμμέσως η αποτελεσματικότητα του εθνικού συστήματος απονομής της δικαιοσύνης (ως υποσύστημα του συστήματος ελέγχων και ισορροπιών) για τα πολύ σημαντικά ζητήματα της προστασίας της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθόσον προβαίνει σε διαπίστωση «μεγάλης πίεσης», αναγνωρίζοντας «πολύ σοβαρές απειλές», αορίστως και χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση.

8) Επί του Σημείου «2» στο οποίο αναφέρεται : «εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για το γεγονός ότι οι αρχές επιβολής του νόμου και οι δικαστικές αρχές στην Ελλάδα δεν έχουν σημειώσει

πρόοδο στην έρευνα για τη δολοφονία του Έλληνα δημοσιογράφου, Γιώργου Καραϊβάζ, στις 9 Απριλίου 2021· σημειώνει ότι δύο ύποπτοι συνελήφθησαν τον Απρίλιο του 2023, αλλά, κατά τα λοιπά, η έρευνα της αστυνομίας δεν οδήγησε σε κανένα αξιοσημείωτο αποτέλεσμα καλεί μετ' επιτάσεως τις αρχές να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διεξαγωγή ενδελεχούς και αποτελεσματικής έρευνας και να προσαγάγουν στη δικαιοσύνη όσους εμπλέκονται στη δολοφονία, σε οποιοδήποτε επίπεδο· παροτρύνει τις αρχές να ζητήσουν βοήθεια από την Ευρώπη». Στο σημείο αυτό, με το ψήφισμα επιχειρείται παρέμβαση σε εκκρεμούσα στη δικαιοσύνη υπόθεση, μέσω της άσκησης, αορίστως, κριτικής και αμφισβήτησης της αποτελεσματικότητας των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών για την υφιστάμενη έρευνα της υπόθεσης, αν και έχει γίνει ευρέως γνωστό από τα Μ.Μ.Ε. ότι, κατά το στάδιο της ανάκρισης, έχουν απολογηθεί και προφυλακιστεί κατηγορούμενοι.

9) Επί του Σημείου «3» στο οποίο αναφέρεται : «...καθώς και στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού· υπογραμμίζει ότι η κατάσταση αυτή λειτουργεί αποτρεπτικά για αυτούς· ζητεί, ειδικότερα, να αποσυρθούν αμέσως αυτές οι στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού...». Στο σημείο αυτό, με το ψήφισμα επιχειρείται παρέμβαση στη λειτουργία της δικαιοσύνης, με το αίτημα να «αποσυρθούν» οι στρατηγικές αγωγές, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε νομική δυνατότητα για αυτεπάγγελτη ενέργεια των δικαστικών αρχών. Πρέπει να σημειωθεί ότι το φαινόμενο SLAPP (στρατηγικές αγωγές) κατά δημοσιογράφων, ανεξάρτητα της κατά περίπτωση βασιμότητάς του, δε έχει μέχρι σήμερα θεσμικά προσδιορισθεί με νομικά κριτήρια από την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

10) Επί του Σημείου «4» στο οποίο αναφέρεται : «εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για το γεγονός ότι τρία νεαρά άτομα Ρομά

έχουν σκοτωθεί τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα λόγω εικαζόμενης αστυνομικής βίας, καθώς και για την έλλειψη διεξοδικής έρευνας για τα περιστατικά αυτά· σημειώνει με ανησυχία ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η αστυνομία καθάρισε τον τόπο του εγκλήματος πριν από τη διενέργεια εγκληματολογικής εξέτασης· υπενθυμίζει ότι το αρμόδιο δικαστήριο απάλλαξε τέσσερις αστυνομικούς από την εμπλοκή στον θάνατο του ακτιβιστή ΛΟΑΤΚΙ+ Ζακ Κωστόπουλου το 2022, παρά τα βίντεο που έδειχναν την αστυνομία να κάνει χρήση περιττής βίας». Στο σημείο αυτό με το ψήφισμα επιχειρείται ευθεία παρέμβαση σε εκκρεμείς στην δικαιοσύνη υποθέσεις, με ειδική αναφορά στην υπόθεση Ζακ Κωστόπουλου, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της εκδίκασης σε δεύτερο βαθμό. Επίσης, με το ψήφισμα ασκείται μη θεσμική κριτική σε δικαστικές αποφάσεις.

11) Επί των Σημείων «7γ» και «7στ», στα οποία αναφέρεται «γ) να υπάρξουν εγγυήσεις ότι οι αρχές μπορούν να διερευνήσουν ελεύθερα και ανεμπόδιστα όλους τους ισχυρισμούς για χρήση κατασκοπευτικού λογισμικού» και «στ) να ξεκινήσει επείγοντως αστυνομική έρευνα μετά την εικαζόμενη κατάχρηση κατασκοπευτικού λογισμικού και να συγκεντρωθούν απτά αποδεικτικά στοιχεία για πληρεξούσιους, εταιρείες μεσιτείας και πωλητές κατασκοπευτικού λογισμικού που συνδέονται με μολύνσεις από κατασκοπευτικό λογισμικό». Στα σημεία αυτά, με το ψήφισμα επιχειρείται ευθεία παρέμβαση σε εκκρεμούσα στην δικαιοσύνη υπόθεση με την παράθεση οδηγιών προς τους αρμόδιους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, ενώ, ταυτόχρονα, θέτει σε αμφισβήτηση το κύρος και την αξιοπιστία της διεξαγόμενης σε ανώτατο επίπεδο εισαγγελικής έρευνας.

12) Επί του Σημείου «10» στο οποίο αναφέρεται : «εκφράζει ανησυχία για την υποχρηματοδότηση, την υποστελέχωση, τον περιορισμό των εξουσιών». Στο σημείο αυτό με το ψήφισμα υπονοείται αορίστως ο «περιορισμός» της

δικαστικής λειτουργίας, χωρίς την παράθεση οποιουδήποτε στοιχείου προς τεκμηρίωση .

13) Επί του Σημείου «11» στο οποίο αναφέρεται : «εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για το γεγονός ότι η μεταφορά της έρευνας κατασκοπευτικού λογισμικού σε άλλον εισαγγελέα, μετά το αίτημα των προηγούμενων εισαγγελέων προς την ΑΔΑΕ να ελεγχθεί κατά πόσον τα 92 άτομα που στοχοποιήθηκαν από το κατασκοπευτικό λογισμικό Predator (συμπεριλαμβανομένων εθνικών βουλευτών και βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δημοσιογράφων και κυβερνητικών αξιωματούχων) είχαν επίσης υποβληθεί σε παρακολούθηση από την ΕΥΠ, θα οδηγήσει de facto στην περάτωση της έρευνας· επαναλαμβάνει το αίτημά του για συμμετοχή της Ευρωπόλ στην έρευνα». Στο σημείο αυτό με το ψήφισμα επιχειρείται ευθεία παρέμβαση στο έργο της Εισαγγελικής Αρχής με τη μη θεσμική αμφισβήτηση της διαδικασίας της έρευνας που διεξάγει και την υπόδειξη δικονομικών ενεργειών.

14) Επί του Σημείου 12, στο οποίο αναφέρεται : «καταδικάζει απερίφραστα τον εκφοβισμό και την παρενόχληση λειτουργών που ελέγχουν την κυβέρνηση, όπως η πρώην Εισαγγελέας Διαφθοράς, Ελένη Τουλουπάκη και ο Χρήστος Ράμμος, επικεφαλής της ΑΔΑΕ· εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για την παρέμβαση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και την εικαζόμενη απόπειρα αναστολής του αιτήματος της ΑΔΑΕ σε εταιρεία τηλεπικοινωνιών να προβεί σε έλεγχο των εντολών παρακολούθησης του 2022». Στο σημείο αυτό, με το ψήφισμα ευθέως αμφισβητείται αορίστως η νομιμότητα ενεργειών δικαστικών και εισαγγελικών αρχών επί συγκεκριμένων υποθέσεων και περαιτέρω αυτές, μη αξιολογούμενες θεσμικά, χαρακτηρίζονται ως «εκφοβισμός».

15) Επί του σημείου «13», στο οποίο αναφέρεται: «υπογραμμίζει ότι η διάρκεια των δικαστικών διαδικασιών, σε

συνδυασμό με τις αμφιβολίες για την ακεραιότητα τμημάτων της αστυνομίας, και οι συγκρούσεις συμφερόντων στο υψηλότερο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της εικαζόμενης διείσδυσης ομάδων οργανωμένου εγκλήματος στην αστυνομία, θα οδηγήσουν σε μια νοοτροπία ατιμωρησίας στο πλαίσιο της οποίας μπορεί να ευδοκιμήσει η διαφθορά· τονίζει ότι οι αρχές δεν έχουν ακόμη δημιουργήσει ένα σταθερό ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά τη διερεύνηση και τη δίωξη υποθέσεων διαφθοράς υψηλού επιπέδου που οδηγούν σε τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις με αποτρεπτικό αποτέλεσμα· καλεί την κυβέρνηση και τις αρχές να αντιμετωπίσουν κατά προτεραιότητα τα ζητήματα αυτά». Στο σημείο αυτό, με το ψήφισμα αμφισβητούνται οι μέχρι τώρα ενέργειες των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών για τη δίωξη υποθέσεων διαφθοράς, παραλείποντας οποιαδήποτε αναφορά στην ολοκλήρωση της έρευνας και εκδίκασης πολύ μεγάλου αριθμού τέτοιων υποθέσεων, με κατηγορούμενα μη πολιτικά πρόσωπα, καθώς και τη διεξαγωγή, μετά τη μεταπολίτευση και μέχρι σήμερα, πέντε (5) δικών, με κατηγορούμενα πολιτικά πρόσωπα ενώπιον του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 86 παρ. 4 του Συντάγματος.

16) Επί του Σημείου «16», στο οποίο αναφέρεται: «σημειώνει ότι, μέχρι σήμερα, δεν έχουν ληφθεί μέτρα όσον αφορά τη συμμετοχή του δικαστικού σώματος στη διαδικασία διορισμού των ανώτατων δικαστικών λειτουργών, ήτοι των δικαστών, στις θέσεις του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου». Στο σημείο αυτό, το ψήφισμα συσχετίζει τον τρόπο επιλογής των Προέδρων και Αντιπροέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων με την υποχώρηση του Κράτους Δικαίου στη Χώρα, παραλείποντας να αναφέρει ότι η υφιστάμενη ρύθμιση προβλέπεται από το Σύνταγμα και ότι για την υποδεικνυόμενη μεταβολή απαιτείται αναθεώρησή του. Επίσης, παραλείπει την

αναφορά του διαλόγου που έχει αναπτυχθεί στο εσωτερικό της Χώρας για το ίδιο θέμα και τις επαφές των Ελλήνων αξιωματούχων με εκπροσώπους διεθνών οργανισμών. Με τη διατύπωση αυτή είναι δυνατόν να προκληθεί αρνητική εντύπωση για την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των επιλεχθέντων μέχρι σήμερα για τις θέσεις αυτές, αλλά και αυτών που στο μέλλον θα επιλεχθούν, με δυσμενείς, κατά λογική συνεπαγωγή, συνέπειες για την αξιοπιστία του δικαστικού συστήματος. Πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι μέχρι σήμερα η συγκεκριμένη διαδικασία αποτελεί επιλογή του κυρίαρχου Ελληνικού λαού, ο οποίος, με την ψήφο του, σύμφωνα με τους κανόνες της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, επέλεξε να μην περιληφθεί στις αναθεωρητέες διατάξεις μεταβολή του συστήματος επιλογής, κατά τις εργασίες των τεσσάρων Αναθεωρητικών Βουλών της μεταπολίτευσης. Πρέπει να σημειωθεί ακόμα ότι η ισχύουσα διαδικασία διεξάγεται με πιστή εφαρμογή του Συντάγματος και του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, στον οποίον προβλέπεται και η συμμετοχή του Κοινοβουλίου στην επιλογή με τη γνωμοδότηση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής.

17) Επί του Σημείου «17», στο οποίο αναφέρεται: «εκφράζει τη βαθιά του θλίψη του για την τραγική απώλεια ανθρώπινων ζωών στο ναυάγιο της 14ης Ιουνίου 2023, όταν ένα αλιευτικό σκάφος βυθίστηκε στο Ιόνιο Πέλαγος στα ανοικτά των ακτών της Πύλου της Μεσσηνίας, στην Ελλάδα, με περισσότερα από 600 άτομα επί του σκάφους να θεωρούνται νεκρά· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την έλλειψη προόδου στη δικαστική έρευνα· επικροτεί τις έρευνες του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με την καταστροφή· εκφράζει σοβαρή ανησυχία για τη μεταχείριση των μεταναστών στα εξωτερικά σύνορα και στο εσωτερικό της χώρας, μετά τις συστηματικές επαναπροωθήσεις και τη βία κατά υπηκόων τρίτων

χωρών ακόμα την αυθαίρετη κράτησή τους και την κλοπή των αντικειμένων τους». Στο σημείο αυτό, με το ψήφισμα ευθέως αμφισβητείται ο τρόπος άσκησης και η αποτελεσματικότητα των ενεργειών των αρμόδιων για την διερεύνηση του τραγικού περιστατικού δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών, ασκείται αορίστως κριτική και επιχειρείται παρέμβαση σε εκκρεμούσα στην δικαιοσύνη υπόθεση με την παροχή οδηγιών .

18) Επί του Σημείου «18», στο οποίο αναφέρεται: «εκφράζει την ανησυχία του για τις επιθέσεις κατά της κοινωνίας των πολιτών και, ειδικότερα, για τις εκστρατείες δυσφήμισης και τη δικαστική παρενόχληση από τις ελληνικές αρχές κατά ακτιβιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· εκφράζει την ανησυχία του για τις πρόσφατες δίκες κατά εργαζομένων στον ανθρωπιστικό τομέα και ατόμων που παρέχουν ανθρωπιστική βοήθεια σε μετανάστες και πρόσφυγες· καλεί τις ελληνικές αρχές να αποσύρουν αμέσως όλες τις κατηγορίες και να διασφαλίσουν ότι οι εργαζόμενοι στον ανθρωπιστικό τομέα και οι εθελοντές μπορούν να παρέχουν βοήθεια με ασφάλεια και ελευθερία». Στο σημείο αυτό, αμφισβητείται η τήρηση της νομιμότητας από τις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές, οι οποίες χρεώνονται ότι δρουν συγκαληπτικά και επιχειρείται ευθεία παρέμβαση στο έργο τους, όταν αρμοδίως επιλαμβάνονται επί σχετικών υποθέσεων, με την παρότρυνση για απόσυρση των κατηγοριών και τη μη θεσμική υιοθέτηση ιδιότυπης ασυλίας για συγκεκριμένες δράσεις και ομάδες.

19) Επί του σημείου «19», στο οποίο αναφέρεται: «θεωρεί κρίσιμη την ταχεία και ολοκληρωμένη διεξαγωγή της δικαστικής έρευνας σχετικά με τη σιδηροδρομική τραγωδία στα Τέμπη, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους εμπλεκομένους, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων κυβερνητικών αξιωματούχων». Στο σημείο αυτό, με το ψήφισμα επιχειρείται ανεπίτρεπτη ευθεία παρέμβαση στο ανακριτικό έργο, υπό τον τύπο των οδηγιών και με τον καθορισμό του κύκλου των

κατηγορούμενων, έστω και αν δεν υπάρχει αρμοδιότητα για τα πολιτικά πρόσωπα, λόγω της σχετικής συνταγματικής πρόβλεψης.

Από τις ανωτέρω νομικές σκέψεις, καθώς και τις επισημάνσεις επί των συγκεκριμένων σημείων του Ψηφίσματος της 7ης Φεβρουαρίου, που, όπως προαναφέρθηκε, υιοθετούνται και κατά το μέρος που αφορά στη λειτουργία της Ελληνικής Δικαιοσύνης και μόνον και για την οποία το παρόν Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα, συνάγονται τα ακόλουθα: Η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών ισχύει και στο ενωσιακό δίκαιο και διέπει τις σχέσεις των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα όργανα των εθνικών δικαστικών και εισαγγελικών αρχών. Οι σχέσεις αυτές προσδιορίζονται για την Ελλάδα και για κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το συνδυασμό του ενωσιακού δικαίου και ιδίως της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το αντίστοιχο Σύνταγμα και τις γενικές αρχές δημοσίου δικαίου, όπως έχουν διαμορφωθεί στη νομική επιστήμη από τη θεωρία και τη νομολογία των εθνικών και διεθνών δικαστηρίων. Ως εκ τούτου, η προάσπιση του κράτους δικαίου και η προστασία της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης αποτελούν κοινούς στόχους του εθνικού και του ενωσιακού νομοθέτη. Έχοντας δεδομένες τις σχέσεις αυτές, η ελληνική έννομη τάξη υιοθετεί ανεπιφύλακτα τη θέση ότι ο πολίτης που κρίνεται για τις πράξεις και τις παραλείψεις του από τα αρμόδια όργανα της δικαιοσύνης πρέπει να έχει τις εγγυήσεις των αρχών που διέπουν το κράτος δικαίου, ως έχουν ανωτέρω περιγραφεί, ώστε να του προσφέρεται η βεβαιότητα ότι θα τύχει δίκαιης δίκης, χωρίς να αμφισβητηθεί το τεκμήριο αθωότητάς του, όπως αυτό ορίζεται από την ΕΣΔΑ. Στο ψήφισμα της 7ης Φεβρουαρίου γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένες υποθέσεις, που έχουν απασχολήσει τα ελληνικά ΜΜΕ και σε συσχετιζόμενες με αυτές πράξεις και παραλείψεις κρατικών οργάνων. Το ψήφισμα έχει ως έρεισμα, μεταξύ άλλων και το αποτέλεσμα «ερευνών» φορέων που δραστηριοποιούνται στο

τομέα της παρακολούθησης και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι φορείς αυτοί φέρονται να έχουν αξιολογήσει γεγονότα που έχουν συμβεί στην ελληνική επικράτεια, χωρίς να έχει γίνει γνωστή η διαδικασία αξιολόγησης που ακολούθησαν, ενώ δεν προκύπτει ο τρόπος διασφάλισης της αμεροληψίας τους, ούτε και η ανάθεση σε αυτούς του σχετικού έργου από κάποια επίσημη εθνική ή κοινοτική αρχή. Οι διαπιστώσεις, που εντοπίζονται στα ανωτέρω μνημονευόμενα σημεία του ψηφίσματος, έχουν σχηματιστεί, χωρίς οι συντάκτες του να έχουν αναζητήσει και λάβει υπόψη τους τις νομικές ενέργειες και τις επίσημες ανακοινώσεις των ελληνικών δικαστικών αρχών. Το ψήφισμα, συνεπώς, υιοθετεί αμφισβητούμενα δεδομένα και συμπεράσματα, που έχουν εξαχθεί από μη τεκμηριωμένα και ελλιπή έρευνα, με την παράθεση ψευδών ή μη επιβεβαιωμένων πληροφοριών. Από την απλή ανάγνωση του ψηφίσματος και ενόψει των ως άνω αναφερόμενων παραλείψεων, προκαλείται η εντύπωση της έλλειψης αμεροληψίας και στοιχειώδους τεκμηρίωσης, ενώ γίνεται μονομερής αποτύπωση απόψεων που δεν υποστηρίζονται από μεθοδολογικά εργαλεία. Ως εκ τούτου, είναι δυνατό να εγκατασταθεί στους πολίτες και στα κοινοτικά όργανα η εντύπωση ότι το Κράτος Δικαίου στην Ελλάδα υποχωρεί εξ αιτίας της επικαλούμενης διαφθοράς που διακατέχει το σύνολο των κρατικών αξιωματούχων, συμπεριλαμβανομένου και του δικαστικού σώματος.

Κατόπιν των ανωτέρω επισημάνσεων εισηγούμαι προς την Ολομέλεια :

Να διαβεβαιώσει ότι οι Έλληνες δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί υπηρετούν το κράτος δικαίου και τις αρχές της διάκρισης των λειτουργιών, της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, της δίκαιης δίκης και της προστασίας του τεκμηρίου αθωότητας του κάθε πολίτη και εκτελούν τα καθήκοντά τους υπακούοντας μόνον στο Σύνταγμα, στους νόμους και στη συνείδηση τους.

ΕΦΕΡΘΗΚΕ
Ο Εισαγγελέας

Ακολουθώς, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στην Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, η οποία πρότεινε τα εξής: «Συμπληρωματικά προς την εισήγηση του Αρεοπαγίτη Παναγιώτη Λυμπερόπουλου, με την οποία συμφωνώ απολύτως, επισημαίνω τα εξής:

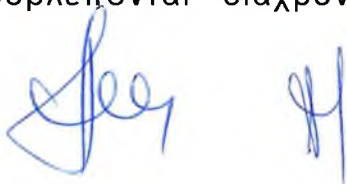
1. Σύμφωνα με τα άρθρα 26 και 87 του Συντάγματος η δικαστική λειτουργία είναι σαφώς διακριτή από τη νομοθετική και την εκτελεστική λειτουργία και ασκείται από τα δικαστήρια, που στελεχώνονται από ισόβιους τακτικούς δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, οι οποίοι με πλέγμα συνταγματικών και νομοθετικών διατάξεων έχουν θωρακισθεί με προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία.

2. Η ηγεσία της δικαιοσύνης επιλέγεται, σύμφωνα με το άρθρ. 90 του Συντάγματος του 1975, με Προεδρικό Διάταγμα κατά πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως ειδικότερα ορίζει ο νόμος. Έκτοτε ο τρόπος αυτός δεν άλλαξε παρά τις αναθεωρήσεις του Συντάγματος που επακολούθησαν, με τελευταία αυτήν του 2019 και μάλιστα καμία «προτείνουσα» Βουλή, παρά τις διαφορετικές πολιτικές της συνθέσεις και κυβερνητικές πλειοψηφίες, δεν το πρότεινε στην αμέσως επόμενη Αναθεωρητική. Ο κοινός νομοθέτης με τον ν. 3841/2010 πρόσθεσε στην ανωτέρω διαδικασία επιλογής ένα ακόμα όργανο που διαθέτει ευρύτερη πολιτική εκπροσώπηση. Έτσι πρόβλεψε προηγούμενη γνώμη της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής, η οποία ακροάται τους δικαιούμενους προαγωγής δικαστικούς λειτουργούς, όπως τους προκαθορίζει ο Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων. Κατά τον ανωτέρω τρόπο, σύμφωνα με την συνταγματική θεωρία, η δικαιοσύνη δεν αποκόπτεται πλήρως από τα όργανα της πολιτείας που εκλέγονται άμεσα ή έμμεσα από το εκλογικό σώμα και λογοδοτούν για τις πολιτικές τους επιλογές στο λαό.

3. Ειδικότερα το Ψήφισμα αναφέρεται σε πλειάδα εκκρεμών στη δικαιοσύνη - κυρίως ποινικών - υποθέσεων επικρίνοντας τον

καθυστερημένο ή αλυσιτελή χειρισμό τους. Όμως ακριβώς επειδή οι υποθέσεις είναι εκκρεμείς και οι έρευνες διεξάγονται κατά νόμο μυστικά, οι αιτιάσεις εμφανίζονται μονομερείς στηριζόμενες πιθανώς σε πηγές και πλευρές που έχουν μεν ειδικό ενδιαφέρον ή εξαρτούν ενίοτε συμφέρον, χωρίς να έχουν πρόσβαση πάντοτε σε όλα τα στοιχεία του φακέλου, ούτε ισόρροπη πληροφόρηση, ενώ άλλοτε δεν διαθέτουν την απαιτούμενη αμεροληψία. Επισημαίνουμε ότι στην περίπτωση ερευνών υπό εξέλιξη, οι μόνοι που έχουν σφαιρική γνώση και απροκατάληπτη άποψη για τις ερευνώμενες περιστάσεις και τις παραμέτρους αυτών, ακούγοντας θεσμικά κάθε πλευρά, είναι μόνο οι κατά τα ανωτέρω ανεξάρτητοι δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί που τις διεξάγουν, ούτε καν οι άμεσοι προϊστάμενοί τους. Έτσι το μόνο που δεν χρειάζονται κατά την διάρκεια της έρευνας και πριν την περατώσουν είναι η αμφισβήτηση - έστω έμμεσα - της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας τους, καθώς επίσης ο κλονισμός της εμπιστοσύνης της κοινής γνώμης στις ενέργειές τους.

4. Η αμφισβήτηση με αοριστίες (περί «εικαζόμενης» διείσδυσης «ομάδων» οργανωμένου εγκλήματος στην αστυνομία, που «θα» οδηγήσουν κλπ) των επιδόσεων διερεύνησης και δίωξης υποθέσεων διαφθοράς υψηλού επιπέδου, απλώς δεν λαμβάνει υπόψη ότι στις τελευταίες δεκαετίες πλειάδα υπουργών καταδικάσθηκαν αμετάκλητα, όχι μόνο από το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 86 του Συντάγματος, αλλά και από τα κοινά δικαστήρια για υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα. Υπόψη ότι οι ειδικές ρυθμίσεις του άρθρ. 86 του Συντάγματος (όπως τροπ. με το Ψήφισμα της 6-4-2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής) για την ποινική ευθύνη των υπουργών και την αποκλειστική αρμοδιότητα της Βουλής κατά την διαδικασία άσκησης σε βάρος τους της ποινικής δίωξης προβλέπονται διαχρονικά στα Ελληνικά Συντάγματα, στο δε

ισχύον εξαρχής από το 1975. Πάντως οι σχετικές προβλέψεις βελτιώθηκαν ουσιαστικά, αφού μετά την θέσπιση του άρθρ. 1 ν. 3961/2011 και την τελευταία τροποπ. του άρθρ. 86§3 του Συντάγματος με το Ψήφισμα της 25-11-2019 της Θ' Αναθεωρητικής Βουλής ισχύει πλέον και για τα υπουργικά αδικήματα η παραγραφή του γενικού μέρους του Ποινικού Κώδικα καταργηθείσης της σύντομης ειδικής παραγραφής γι' αυτά.

5. Όσον αφορά τις διώξεις των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων διαβεβαιώνουμε ότι : (i) Σε περιπτώσεις υπέρβασης των ακραίων νομίμων ορίων της αποστολής τους, όπως αμέσως πιο κάτω θα εκτεθεί, πρόδηλο είναι πως πρέπει, αφού δεν διαθέτουν διπλωματική ασυλία, να κληθούν να δώσουν - με προσήλωση στις εγγυήσεις της δίκαιης δίκης - εξηγήσεις στην ελληνική ποινική δικαιοσύνη, (ii) Οι εισαγγελικές και δικαστικές αρχές της χώρας δεν διώκουν κατηγορούμενους βάσει της οποιοσδήποτε ιδιότητάς τους (λ.χ. υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων), η οποία σαφώς δεν μπορεί να τους βλάψει, ούτε όμως και να τους ωφελήσει, αλλά διώκουν αξιόποινες πράξεις οποιουδήποτε, με βάση συγκεκριμένα περιστατικά και απτάφανερά, καθώς επίσης προσβάσιμα προς αντίκρουση στους κατηγορούμενους αποδεικτικά στοιχεία, ακούγοντας όχι μόνο την μια πλευρά, αλλά αφουγκραζόμενες, χωρίς προκατάληψη, όλες τις συμμετέχουσες στην κάθε υπόθεση πλευρές. Έτσι είναι σε θέση κατά τις διαδοχικές πολλαπλές κρίσεις και επανακρίσεις ενός ζητήματος να διασφαλίζουν σε απόλυτο βαθμό για κάθε κατηγορούμενο όλα τα δικαιώματα που προβλέπει η Ελληνική Ποινική Δικονομία, η Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών του Συμβουλίου της Ευρώπης, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα του ΟΗΕ και ο Χάρτης Θεμελιωδών Ελευθεριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επισημαίνουμε ότι, βεβαίως, συνιστά ουσιαστική προσφορά και συνδρομή η λήψη από τους ανωτέρω

υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πληροφοριών από βάρκες κατάφορες με ανθρώπους που κινδυνεύουν ανά πάσα στιγμή να πνιγούν, προκειμένου να ειδοποιηθεί σχετικά προς διάσωση η ακτοφυλακή. Δεν μπορούν όμως να παραγνωριστούν και σαφώς συνιστούν πρόβλημα προς εξέταση, κατά τα προεκτεθέντα, τηλεφωνικές λ.χ. συνεννοήσεις τους με τους διακινητές, ενόσω μεταφορείς και μεταφερόμενοι βρίσκονται ακόμα στα παράλια της Τουρκίας λίγο ή αρκετά πριν ξεκινήσουν το ταξίδι για την Ελλάδα ή η κρυφή παρεμβολή και παρακολούθηση εκ μέρους τους των ειδικών ασυρματικών επικοινωνιών του Λιμενικού Σώματος και της FRONTEX ή η τοποθέτηση από αυτούς σε όχημα ΜΚΟ πλαστών πινακίδων κυκλοφορίας και διακριτικών οχημάτων του ελληνικού στρατού κλπ. Σημειώνουμε επίσης ότι ο περιοριστικός όρος που επιβλήθηκε από τον αρμόδιο Ανακριτή σε βάρος υπερασπιστή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για απαγόρευση συμμετοχής του σε ΜΚΟ, ύστερα από λίγο χρόνο, με πρωτοβουλία του ίδιου Ανακριτή, καταργήθηκε από το αρμόδιο Α'βάθμιο Δικαστικό Συμβούλιο, γεγονός που φαίνεται να αγνοούν οι συντάκτες του Ψηφίσματος

6. Σχετικά με τις σωματικές απειλές και λεκτικές επιθέσεις κλπ σε βάρος δημοσιογράφων από αξιωματούχους, αυτό που μπορούν να πράξουν οι ανεξάρτητες εισαγγελικές αρχές και η δικαιοσύνη είναι να παραλάβουν, να ερευνήσουν και να εκδικάσουν αποτελεσματικά κάθε σχετική καταγγελία ή πληροφορία. Ως προς δε τις επονομαζόμενες στρατηγικές αγωγές (SLAPP), κατά το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, μέχρι στιγμής μόνο το αρμόδιο δικαστήριο έχει όλα τα εχέγγυα να σταθμίσει αφενός μεν το δικαίωμα προστασίας της προσωπικότητας, αφετέρου δε τις ελευθερίες έκφρασης, τύπου και πληροφόρησης.

7.Εν τέλει οι ρητές συστάσεις προς την Ελληνική Κυβέρνηση για απόσυρση των εκκρεμών στην ποινική δικαιοσύνη κατηγοριών σε βάρος των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των εκκρεμών στην αστική δικαιοσύνη «στρατηγικών αγωγών» (SLAPP) συνιστά παρότρυνση αντισυνταγματικής Κυβερνητικής παρέμβασης σε εκκρεμείς δίκες, λόγω ευθείας προσβολής της θεμελιώδους αρχής της διάκρισης των κρατικών εξουσιών, η οποία δεν μπορεί να γίνει δεκτή από καμία πολιτειακούς συντεταγμένη χώρα».

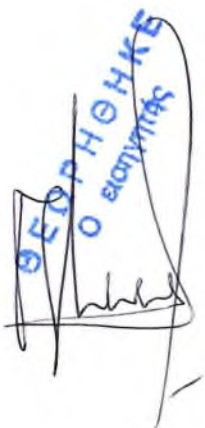
Στη συνέχεια και, αφού αποχώρησε η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, επακολούθησε η διάσκεψη των δικαστών, με διαλογική συζήτηση και διατύπωση απόψεων, εντός της αίθουσας της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, με την παρουσία και της Γραμματέως.

Ακολούθησε ψηφοφορία από τον νεότερο προς τους αρχαιότερους, μετά την ολοκλήρωση της οποίας, κατά την πλειοψηφία άποψη, η Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου έκρινε ότι:

1. Παραδεκτά συγκλήθηκε, κατά την παρούσα συνεδρίασή της, καθόσον, κατά τις προαναφερόμενες διατάξεις και δη: α)το άρθρο 15 παρ. 7 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Καταστάσεως Δικαστικών Λειτουργιών (ν. 4938/2022), προκειμένου να μέλη της Ολομέλειας να ανταλλάξουν απόψεις σε ιδιαίτερα σοβαρό νομικό ζήτημα και συγκεκριμένα για το ζήτημα που τίθεται με το Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7-2-2024 ως προς την εφαρμογή στην Ελλάδα των διατάξεων σχετικά με τη λειτουργία και την απονομή της δικαιοσύνης, καθώς και αυτών που αφορούν στην προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών και β)το εδάφιο β' της παραγράφου 6 του άρθρου 15 του ίδιου ως άνω Κώδικα, είναι αρμόδια να αποφανθεί επί θέματος μείζονος ενδιαφέροντος, που αφορά άμεσα στην οργάνωση και λειτουργία των δικαστηρίων

καθώς και στην απονομή της δικαιοσύνης, προϋπόθεση, η οποία συντρέχει εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ήτοι το νομοθετικό σώμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ένα από τα επτά θεσμικά της όργανα, με το επίμαχο ψήφισμά του της 7ης Φεβρουαρίου 2024, διατυπώνει σοβαρές αιτιάσεις σχετικά με το κράτος δικαίου στην Ελλάδα, διατυπώνοντας επικριτικά συμπεράσματα, σε βάρος της λειτουργίας της απονομής της δικαιοσύνης στη χώρα μας, με βάση επιλεκτικές περιπτώσεις, οι οποίες παρατίθενται ανωτέρω στο κείμενο της εισήγησης. Απαιτείται, λοιπόν, άνευ άλλου, η αυξημένου κύρους γνωμοδότηση και απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης σχετικά με την κρατούσα στη χώρα μας προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών, κατά την ενάσκηση του δικαιοδοτικού τους έργου, η οποία κατοχυρώνεται συνταγματικά και με την τήρηση των αρχών του κράτους δικαίου, όπως διατυπώνονται εκτενώς στις μείζονες σκέψεις της εισήγησης, καθώς και ότι, με βάση τις αρχές αυτές, το ως άνω Ψήφισμα συνιστά ανεπίτρεπτη παρέμβαση και μη προσήκοντα έλεγχο επιλεγμένων δικαστικών υποθέσεων, οι οποίες είναι εκκρεμείς από νομοθετικό θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

II. Από το επίμαχο Ψήφισμα και δη από τα σημεία, που ανωτέρω επισημαίνονται και έχουν ως συνέπεια την εξαγωγή του συμπεράσματος υποχώρησης του κράτους δικαίου στην Ελλάδα, διαπιστώνεται άμεση, ευθεία και υπερβαίνουσα την αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παρέμβαση επί εκκρεμών ενώπιον της Ελληνικής Δικαιοσύνης υποθέσεων, σύμφωνα και με όσα εκτενώς διαλαμβάνονται στην εισήγηση. Με την παρέμβαση αυτή, η οποία διαδίδεται, ευρέως, ως δεδομένο, μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, στους πολίτες της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πλήττεται η ανεξαρτησία των Ελλήνων δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, υποβαθμίζεται το κύρος

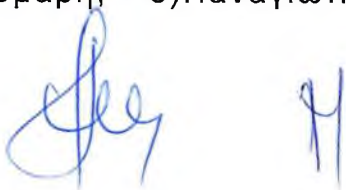

και η αξιοπιστία τους, με βάση επιλεκτικές υποθέσεις και περιπτώσεις, χωρίς, μάλιστα, να έχουν ληφθεί υπόψη όλα τα δεδομένα των υποθέσεων αυτών, ενώ, επιπροσθέτως, προσβάλλεται το τεκμήριο αθωότητας των προσώπων εκείνων, στα οποία αποδίδεται η ιδιότητα του υπόπτου ή του κατηγορουμένου, στα πλαίσια των δικαστικών ενεργειών επί των εν λόγω υποθέσεων. Ειδικότερα, αμφισβητείται η βούληση ή η ικανότητα των Ελλήνων δικαστών και εισαγγελέων να εκτελέσουν νόμιμα, ανεξάρτητα και αμερόληπτα τα καθήκοντά τους, ως και οι δυνατότητες του εθνικού συστήματος απονομής της δικαιοσύνης (σημεία "Ζ", "ΙΒ", "ΙΘ", "1", "2", "7Γ", "10", "17", "18"), ιδίως, όσον αφορά στον ποινικό έλεγχο πολιτικών προσώπων, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η αποκλειστική, με βάση το Σύνταγμα, αρμοδιότητα για τούτο της Βουλής των Ελλήνων (σημεία "ΙΘ", "11"). Επιχειρείται ευθεία παρέμβαση στο έργο των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών σε εκκρεμείς δίκες, δικαστικές (ανακριτικές) ή εισαγγελικές ενέργειες (σημεία "ΙΖ.α.", "ΙΖ.β", "2", "4", "11", "13", "17", "18", "19"), επικρίνοντας το δικαιοδοτικό τους έργο (σημεία "12" και "17"), μη λαμβάνοντας υπόψη δικαστικές ή εισαγγελικές ενέργειες, που έχουν λάβει χώρα, ή και αγνοώντας το ακριβές περιεχόμενο εκδοθεισών αποφάσεων (σημείο "ΙΖ.β"), απευθύνοντας, ανεπίτρεπτα οδηγίες προς τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς για το χειρισμό συγκεκριμένων υποθέσεων. Ακόμη, όσον αφορά στο σημείο "16" του ψηφίσματος στο βαθμό που συσχετίζεται με τον τρόπο επιλογής των Προέδρων και Αντιπροέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων με την υποχώρηση του κράτους δικαίου στη χώρα, λεκτέα τα ακόλουθα:

α) η μη παράθεση αντικειμενικών στοιχείων, που να υποστηρίζουν το συσχετισμό αυτό, είναι δυνατό να προκαλέσει, αναίτια, εσφαλμένη εντύπωση για την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των μέχρι σήμερα επιλεγέντων στις θέσεις αυτές, αλλά και αυτών, που στο μέλλον θα επιλεγούν, επιχειρώντας την

καταρράκωση του κύρους και της αξιοπιστίας τους και, κατά λογική συνεπαγωγή, αυτού τούτου του δικαστικού συστήματος της χώρας, β) δεν λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι η ισχύουσα ρύθμιση προβλέπεται από το Σύνταγμα και ότι για την υποδεικνυόμενη μεταβολή απαιτείται αναθεώρησή του, ενώ η διατήρηση της υφιστάμενης διαδικασίας μέχρι σήμερα, αποτελεί επιλογή του κυρίαρχου Ελληνικού λαού, ο οποίος, με την ψήφο του, σύμφωνα με τους κανόνες της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, επέλεξε, κατά τις εργασίες των τεσσάρων Αναθεωρητικών Βουλών της μεταπολιτευτικής περιόδου (επί πενήντα συναπτά έτη) να μην περιληφθεί στις αναθεωρητέες διατάξεις σχετική τροποποίηση. Εξάλλου, η διαδικασία διεξάγεται μέχρι σήμερα με πιστή εφαρμογή του Συντάγματος και του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, στον οποίο προβλέπεται και η συμμετοχή του Κοινοβουλίου στην επιλογή, με την γνωμοδότηση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Ενόψει όσων προεκτέθηκαν, η Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου οφείλει να διακηρύξει ότι το κράτος δικαίου στην Ελλάδα, όπως υποστηρίζεται από τους Έλληνες δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, οι οποίες ενεργούν και εκφέρουν τη δικαιοδοτική τους κρίση, ανεξάρτητα και αμερόληπτα, χωρίς να εξαρτώνται ή να χειραγωγούνται από οποιαδήποτε κρατική εξουσία, υπηρετεί, ανεπιφύλακτα, τις αρχές της διάκρισης των εξουσιών, της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, της δίκαιης δίκης και του τεκμηρίου αθωότητας, έτσι ώστε ο πολίτης, που ελέγχεται και κρίνεται για τις πράξεις και τις παραλείψεις του από τα αρμόδια όργανα της δικαιοσύνης, να προστατεύεται με τις εγγυήσεις αυτές.

Κατά την γνώμη, όμως, 13 μελών της Ολομέλειας και συγκεκριμένα των: 1)Μαρίας Λεπενιώτη, Αντιπροέδρου Αρείου Πάγου, 2)Δημητρίου Τράγκα, 3)Ελένης Μπερτσιά, 4)Παρασκευής Τσούμαρη, 5)Παναγιώτη Βενιζελέα, 6)Βρυσήδης Θωμάτου,

7) Παναγιώτας Πασσίση, 8) Χρυσούλας Πλατιά, 9) Παναγιώτας Γκουδή-Νινέ, 10) Μερόπης Τζουγκαράκη, 11) Ιφιγένειας Ματσούκα, 12) Απόστολου Φωτόπουλου και 13) Ηλία Γιαρένη, με σειρά αρχαιότητας των Αρεοπαγιτών, δεν πρέπει να εκδοθεί από την Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου πόρισμα αξιολόγησης, είτε του ιδίου του από 7.2.2024 ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, είτε των αιτιάσεων, που διατυπώνονται με βάση αυτό, κατά το μέρος που αναφέρονται στο κράτος δικαίου στην Ελλάδα, γιατί η Διοικητική Ολομέλεια δεν έχει αρμοδιότητα να προβεί σε οποιαδήποτε τέτοια αξιολόγηση για τους ακόλουθους λόγους:

Στην προκείμενη περίπτωση, συγκαλείται από την κ. Πρόεδρο του Αρείου Πάγου με σχετική πρόσκλησή της, η Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου προκειμένου αυτή, « ... κατ'άρθρο 15 παρ. 7 του ΚΟΔΚΔΛ (ν. 4938/2022) μετά από σχετική συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων των μελών της, να αξιολογήσει το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Φεβρουαρίου 2024, σχετικά με το κράτος δικαίου στην Ελλάδα».

Σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 15 του Ν. 4938/2022 - Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ΚΟΔΚΔΛ) η Ολομέλεια του Αρείου Πάγου «δύναται να συγκληθεί, προκειμένου τα μέλη της να ανταλλάξουν απόψεις σε νομικά ζητήματα». Ως νομικό ζήτημα, κατά την έννοια της παρ.7 του άρθρου 15 του ως άνω κώδικα, νοείται η ερμηνεία συγκεκριμένου κανόνα δικαίου, ή πλέγματος κανόνων δικαίου, είτε αυτοί ήδη υφίστανται, είτε μελλοντικά αναμένεται να τεθούν σε ισχύ, ενόψει της μέλλουσας εφαρμογής τους από τα δικαστήρια στο πλαίσιο διαμόρφωσης από αυτά δικανικού συλλογισμού, η εξέταση ζητημάτων συμβατότητας των κανόνων αυτών προς το Σύνταγμα, το ενωσιακό δίκαιο, τις διεθνείς συμβάσεις που έχει κυρώσει η χώρα κ.λπ. Τούτο δε, με σκοπό, μέσω της ανταλλαγής απόψεων από τα μέλη της Ολομέλειας του δικαστηρίου σχετικά με

τα νομικά αυτά ζητήματα, να αναζητηθούν κατά το δυνατόν κοινοί τόποι ως προς την ερμηνεία των κανόνων δικαίου και να επιτευχθούν, στο μέτρο του δυνατού, ερμηνευτικές συγκλίσεις, με σκοπό την ενότητα της νομολογίας και, μέσω αυτής, την εμπέδωση της ασφάλειας δικαίου στους κοινωνούς. Το εν λόγω ψήφισμα του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που επιγράφεται «Το κράτος δικαίου και η ελευθερία των μέσων Ενημέρωσης στην Ελλάδα», δεν αποτελεί καθεαυτό νομικό ζήτημα, υπό την προεκτεθείσα έννοια ούτε θέτει, κατά το περιεχόμενό του, τέτοιο νομικό ζήτημα, ώστε να δύναται να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης της παρούσας Διοικητικής Ολομέλειας.

Ακολουθως κατά την έναρξη της συνεδρίασης της Διοικητικής Ολομέλειας η κ. Πρόεδρος του Αρείου Πάγου επαναδιατύπωσε το θέμα της σύγκλησης της Ολομέλειας, αφενός μεν με τη συμπερίληψη ως κρίσιμης διάταξης και εκείνης του εδαφίου β' της παραγράφου 6 του άρθρου 15 του ΚΟΔΚΔΛ (σύμφωνα με την οποία στην αρμοδιότητα της ολομέλειας υπάγεται μεταξύ άλλων και η λήψη αποφάσεων για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος, οργάνωσης και λειτουργίας του δικαστηρίου και απονομής της δικαιοσύνης), αφετέρου δε, κατόπιν σχετικής πρότασης της κ. Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με την προσθήκη στο θέμα, επί του οποίου καλείτο η Ολομέλεια να τοποθετηθεί, πέραν της αξιολόγησης του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7 ης Φεβρουαρίου 2024, σχετικά με το κράτος δικαίου στην Ελλάδα, και των αιτιάσεων που διατυπώνονται εντός και εκτός της χώρας με αφορμή το ψήφισμα αυτό.

Ούτε όμως υπό το πρίσμα της τελευταίας διάταξης, η αξιολόγηση του ως άνω ψηφίσματος και των αιτιάσεών του, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης της παρούσας Ολομέλειας και τούτο διότι από τον τελολογικό και συστηματικό σκοπό της ως άνω διάταξης, συνάγεται ότι το θέμα γενικότερου

ενδιαφέροντος επί του οποίου πρέπει να καλείται σε λήψη απόφασης η Ολομέλεια του δικαστηρίου, δεν μπορεί παρά να συνεχεται αφεύκτως με την οργάνωση και λειτουργία του δικαστηρίου και την απονομή της δικαιοσύνης, ούτως ώστε να αποτρέπεται ο κίνδυνος ενασχόλησης της Ολομέλειας και λήψης απόφασης επί παντός θέματος, δηλαδή που να μπορεί μεν να παρουσιάζει γενικότερο ενδιαφέρον, πλην όμως τούτο να μην αφορά την οργάνωση και την λειτουργία του δικαστηρίου ούτε την απονομή της δικαιοσύνης.

Περαιτέρω είναι απαραίτητο να επισημανθούν τα ακόλουθα: Το ανωτέρω ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που επιγράφεται «Το κράτος δικαίου και η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης στην Ελλάδα» το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΕΕ), είναι το όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο, μεταξύ άλλων, «ασκεί καθήκοντα πολιτικού ελέγχου και συμβουλευτικά καθήκοντα, υπό τους όρους που προβλέπονται στις Συνθήκες», αποτελεί ένα αμιγώς πολιτικό κείμενο, που συνιστά, την σύμφωνη με τις αρμοδιότητες του, πράξη ενός θεσμικού πολιτικού οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαρτιζόμενου από εκλεγμένους αντιπροσώπους των πολιτών των κρατών-μελών (άρθρο 14 παρ. 2 της ΣΕΕ). Ειδικότερα, με το ψήφισμα, που εκδόθηκε στο πλαίσιο των συμβουλευτικών αλλά και ελεγκτικών αρμοδιοτήτων του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προβαίνει σε εκτιμήσεις με αναφορά και σε πραγματικά περιστατικά, απευθύνει συστάσεις και προτροπές κυρίως προς την εκτελεστική αλλά και προς τη νομοθετική εξουσία της Ελλάδας για ζητήματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «να αξιοποιήσει πλήρως τα εργαλεία που διαθέτει για να αντιμετωπίσει τις παραβιάσεις στην Ελλάδα των αξιών, που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ» και, τέλος, αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην

Πρακτικά – απόφαση της 2/2024 απόφασης της Ολομέλειας - σελ. 44

Επιτροπή, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στα Ηνωμένα Έθνη. Επομένως, το ψήφισμα που εξέδωσε στις 7 Φεβρουαρίου 2024, αυτό το πολιτικό θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφέρεται στο κράτος δικαίου και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης στην Ελλάδα, είναι πρόδηλο ότι συνιστά πράξη πολιτικού οργάνου και μάλιστα ως οργάνου με υπερεθνικά χαρακτηριστικά, με την οποία εκδηλώνεται πολιτικής φύσης έλεγχος και κριτική σε σχέση με τις επιμέρους θεματικές ενότητες που το ψήφισμα αυτό περιέχει. Το πολιτικό αυτό κείμενο μόνο πολιτικά είναι δυνατό να κριθεί και αξιολογηθεί, να επιδοκιμαστεί ή αποκρουστεί, να υιοθετηθεί ή απορριφθεί, στο σύνολο ή σε επιμέρους επισημάνσεις του. Πρέπει δε να αναφερθεί, ότι το ψήφισμα ελήφθη κατά πλειοψηφία, αφού υπερψηφίστηκε από συγκεκριμένες πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και καταψηφίστηκε από άλλες, δηλαδή ελήφθη και με πολιτικά κριτήρια και, συνεπώς, όχι μόνο το περιεχόμενό του αλλά και η έκδοσή του συνιστά προδήλως πολιτικό και όχι νομικό ζήτημα. Συνεπώς, ανεξαρτήτως της αλήθειας, ακρίβειας, αντικειμενικότητας και αμεροληψίας των διαπιστώσεων, που περιλαμβάνονται στο ψήφισμα αυτό, η αντίκρουσή του προσήκει στην εκτελεστική και στην νομοθετική εξουσία, προς τις οποίες και μόνο απευθύνονται οι συστάσεις του ψηφίσματος και όχι στα θεσμοθετημένα όργανα της δικαστικής εξουσίας. Τούτο δε επιβάλλεται και από τη θεμελιώδη και συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της διάκρισης των λειτουργιών (άρθρο 26 του Συντάγματος), δεδομένου ότι η οποιαδήποτε αξιολόγηση τόσο του ίδιου του ψηφίσματος, όσο και των αιτιάσεων που περιέχονται σε αυτό, θετική ή αρνητική, μπορεί να θεωρηθεί ως στήριξη ή μη προς την εκτελεστική εξουσία και, συνακόλουθα, ως παραβίαση της ως άνω θεμελιώδους αρχής. Εξάλλου, η αξιολόγηση από τη Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου των αιτιάσεων που

προσάπτονται με βάση το ανωτέρω «πολιτικό» ψήφισμα, το οποίο, όπως προαναφέρθηκε, εκδόθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά πλειοψηφία και στη βάση πολιτικών συσχετισμών και για το οποίο τα αντιπροσωπευόμενα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο πολιτικά κόμματα έχουν εκφράσει αντίθετες απόψεις, είναι δυνατόν να εμπλέξει ανεπίτρεπτα τον Άρειο Πάγο στις πολιτικές αντιπαραθέσεις στην Ελλάδα και, επομένως, είναι δυνατόν, ακολούθως, να υπονομεύσει το κύρος της Ελληνικής Δικαιοσύνης. Τέλος και σε σχέση με τις αιτιάσεις του ψηφίσματος, που αναφέρονται στον τρόπο χειρισμού διαφόρων εκκρεμών ποινικών υποθέσεων από τα αρμόδια δικαστικά όργανα, δεν είναι δυνατόν να ληφθεί απόφαση από την Διοικητική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου περί της ορθότητας ή μη του χειρισμού των εν λόγω υποθέσεων από τα όργανα αυτά, αφού αυτή δεν έχει τέτοια αρμοδιότητα και σε κάθε περίπτωση ο σχολιασμός ή η διατύπωση αξιολογικών κρίσεων, εκ μέρους αυτής, αναφορικά με τις εν λόγω αιτιάσεις, θα συνιστούσε παρέμβαση, κατ' αντίστροφο τρόπο, δια της καταγγελίας της καταγγελίας, στις εκκρεμείς αυτές υποθέσεις, ενώ το Δικαστήριο του Αρείου Πάγου σε επόμενο χρόνο θα κληθεί ενδεχομένως να ελέγξει, στο πλαίσιο εκφοράς δικαιοδοτικής κρίσης, την αρτιότητα των χειρισμών και δικαστικών ενεργειών που έχουν ήδη λάβει χώρα ή θα λάβουν χώρα στο μέλλον, στο πλαίσιο των εκκρεμών αυτών υποθέσεων, όπως επίσης και των δικαιοδοτικών κρίσεων που ήδη έχουν ή θα έχουν μελλοντικά διατυπωθεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

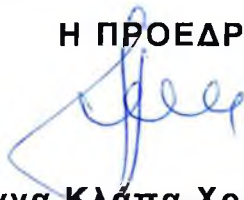
Διαπιστώνει ότι με τις ως άνω αναφορές του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Φεβρουαρίου 2024, όπως διαλαμβάνονται στο αιτιολογικό, επιχειρείται παραβίαση της αρχών της διάκρισης των εξουσιών, της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, της νομιμότητας και του τεκμηρίου αθωότητας.

Πρακτικά – απόφαση της 2/2024 απόφασης της Ολομέλειας - σελ. 46

Διαβεβαιώνει ότι οι Έλληνες δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί υπηρετούν το κράτος δικαίου και τις αρχές της διάκρισης των λειτουργιών, της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, της δίκαιης δίκης και της προστασίας του τεκμηρίου αθωότητας του κάθε πολίτη και εκτελούν τα καθήκοντά τους υπακούοντας μόνον στο Σύνταγμα, στους νόμους και στη συνείδηση τους.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και εκδόθηκε στην Αθήνα, στις 15 Φεβρουαρίου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ιωάννα Κλάπα-Χριστοδουλέα

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ηρακλεία Γιαννακοπούλου